

Załącznik do Uchwały Nr 295/XXXIV/10 Rady Miejskiej Gminy Ślesin z dnia 14.01. 2010 r.

**STRATEGIA
INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY ŚLESIN
NA LATA 2010 - 2015**

GRUDZIEŃ 2009

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ WSTĘPNA

Wprowadzenie / wstęp	4
----------------------------	---

I. CEL I PROCES TWORZENIA STRATEGII4

1.1 Podstawy prawne utworzenia dokumentu	4
1.2 Przesłanki lokalne stanowiące podstawę utworzenia strategii.....	5
1.3 Cel i korzyści wynikające z utworzenia strategii.....	6
1.4 Struktura dokumentu.....	8

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA11

2. Charakterystyka Gminy Ślesin11

2.1 Podstawowe informacje o gminie	11
2.1.1 Położenie geograficzne.....	11
2.1.2 Sytuacja demograficzna	12
2.1.3 Aktywność gospodarcza.....	16
2.1.4 Trendy społeczno – gospodarcze.....	16
2.2 Strategiczne kierunki rozwoju Gminy Ślesin	17
2.3 System pomocy społecznej w gminie Ślesin	18
2.3.1 Zasoby sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych w gminie Ślesin ...	18
2.3.2 Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w gminie Ślesin.....	24
2.3.3 Współpraca MGOPS z innymi podmiotami	35
2.4 Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja	37
2.4.1 Analiza obszarów polityki społecznej i ich identyfikacja	37
2.4.1.1 Kwestia mieszkaniowa	37
2.4.1.2 System opieki zdrowotnej	38
2.4.1.3 Edukacja i opieka nad dzieckiem	39
2.4.1.4 System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi	44
2.4.1.5 Rynek pracy i bezrobocie w gminie Ślesin	49
2.4.1.6 Bezpieczeństwo publiczne i patologie społeczne	54
2.4.1.7 Kultura, Sport i Turystyka.....	58

2.4.2	Katalog zidentyfikowanych problemów społecznych w gminie	59
2.4.3	Hierarchizacja problemów społecznych uznanych za dominujące	61
2.5	Kapitał Społeczny Gminy	62
2.5.1	Inwentaryzacja mocnych stron Gminy w zakresie spraw społecznych, w tym zasoby w postaci organizacji społecznych i zakresu współdziałania z nimi.....	62
2.5.2	Określenie poziomu integracji społecznej oraz pożądanego stanu w tym zakresie	70
 III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA		
3.	Kierunki Rozwoju Społecznego Gminy Ślesin	73
3.1	Wizja rozwoju społecznego Gminy Ślesin.....	73
3.2	Cele rozwoju społecznego	74
3.2.1	Cele główne i cele szczegółowe	74
3.3	Hierarchia (struktura) celów rozwoju społecznego	84
 IV. REALIZACJA STRATEGII		
4.	Wdrażanie i zarządzanie realizacją Strategii	84
4.1	Procedura wdrażania Strategii.....	84
4.2	Zarządzanie realizacją Strategii.....	85
4.3	Źródła finansowania Strategii	86
4.4	Monitoring i ewaluacja.....	86
4.5	Sprawozdawczość, aktualizacja i promocja Strategii.....	87
4.5.1	Sprawozdawczość Strategii	87
4.5.2	Procedura aktualizacji.....	88
4.5.3	Promocja Strategii.....	88
4.6	Powiązanie Strategii z innymi dokumentami strategicznymi.....	89
SPIS TABEL		90
ZAŁĄCZNIKI.....		91

WSTĘP

Posiadanie strategii w zakresie polityki społecznej jest przede wszystkim wymogiem ustawowym - ustawa z dnia **12 marca 2004r. o pomocy społecznej** (Dz. U Nr 175 z 2009 poz. 1362) nakłada na gminę obowiązek opracowania i wdrażania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Poza tym jest potrzebą i wymogiem nowej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Ślesin, związaną głównie z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz zupełnie nowymi możliwościami związanymi z pozyskiwaniem funduszy strukturalnych na rozwój lokalny, w tym politykę społeczną. Jest więc dokumentem wymaganym w przypadku ubiegania się o środki strukturalne Unii Europejskiej. Obowiązek posiadania tego dokumentu nakłada także Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013.

Mówiąc o gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, należy mieć na myśli w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej(i pokrewnych), prowadzone na terenie gminy, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin, mieszkańców gminy.

Został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji. Perspektywa czasowa obowiązywania niniejszego dokumentu została skomunikowana z głównymi dokumentami strategicznymi wpływającymi na rozwiązywanie lokalnych problemów, tj. Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) oraz Narodową Strategią Integracji Społecznej, wyznaczającymi działania i stwarzającymi możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne do 2015 roku.

I. Cel i proces tworzenia strategii

1.1 Podstawy prawne utworzenia dokumentu

Obowiązek opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17. ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz.1362). Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003 r. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139 poz. 992 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 86 poz. 732 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 192, poz. 1378 z późn. zm.).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Opracowując lokalną strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu. Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013),
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki,

1.2 Przesłanki lokalne stanowiące podstawę utworzenia strategii

Problemy społeczne występujące w gminie Ślesin prowadzą do zbudowania długofalowej wizji działań prowadzących do dokonania trwałej zmiany społecznej zgodnie z przyjętymi celami,

spójnej wizji realizowanej przez różne podmioty, które współpracują ze sobą na rzecz lokalnej społeczności. Realizacja polityki społecznej w gminie Ślesin powinna być oparta na długofalowym planowaniu i jasnych celach co zostało wykazane w niniejszym dokumencie. Strategia pozwoli na lepsze koordynowanie działań instytucji funkcjonujących na polu polityki społecznej w gminie wokół głównego kierunku działań i problemów w tej sferze. Utworzona Strategia ułatwi pozyskiwanie środków finansowych na realizację zadań polityki społecznej.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy i konsultacji społecznych stwierdzono, że główne obszary prowadzące do powstania problemów społecznych wokół których będzie skupiać się strategia to:

- niewystarczające zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, rodzin oraz osób starszych,
- niewystarczająca dostępność do usług medycznych i rehabilitacyjnych,
- nierówne szanse edukacyjne oraz awansu społecznego
- bezrobocie, brak miejsc pracy, niski stopień materialny rodzin, osób
- niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży, osób dorosłych (nadużywanie alkoholu, uzależnienia, agresja, wymuszenia, kradzieże, niszczenie mienia publicznego)
- osoby niepełnosprawne i ich opiekunowie
- brak wsparcia dla osób chorych i starszych, samotnych oraz niepełnosprawnych,
- niska aktywność i integracja społeczna mieszkańców gminy

1.3 Cel i korzyści wynikające z opracowania strategii

Celem utworzenia *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ślesin na lata 2010-2015* jest:

- opracowanie efektywnego programu pomocy, który umożliwi rozwiązywanie problemów społecznych oraz przyczyni się do przeciwdziałania wykluczenia społecznego i marginalizacji
- odpowiednie zaplanowanie i realizowanie aktywnej polityki społecznej na poziomie lokalnym oraz wyznaczenie kierunków działań w zakresie rozwoju potencjału instytucjonalnego i społecznego Gminy Ślesin.

Korzyści:

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ślesin na lata 2010-2015 pomoże samorządowi w prowadzeniu polityki społecznej, pomoże gminie m.in. w:

- skuteczniejszym wykorzystaniu pieniędzy z funduszy strukturalnych;
- racjonalizacji wydatków z zakresu pomocy społecznej;
- opracowanie zintegrowanego systemu pomocy rodzinie;
- polepszeniu i rozwoju inicjatyw społecznych;
- zwiększeniu współpracy organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych;
- podniesieniu poziomu integracji społecznej w gminie.

Działania, które zostaną podjęte w ramach Strategii przyczynić się mają do:

- budowy potencjału Gminy w zakresie strategicznego planowania i realizowania polityki społecznej na poziomie lokalnym,
- budowy potencjału instytucjonalnego i społecznego gminy mającego na celu najlepsze wykorzystanie innych programów w obszarze integracji i pomocy społecznej,
- zwiększenia lokalnej aktywności w obszarze rozwiązywania problemów społecznych; do wzmocnienia i tworzenia lokalnych organizacji pozarządowych aktywnie włączających się w proces integracji społecznej na terenie gminy Ślesin,
- zdobycia większego doświadczenia gminy w zakresie zlecania zadań własnych partnerom społecznym,
- zaspokojenia potrzeb mieszkańców poprzez budowanie sieci usługodawców,
- efektywniejszego zaspokojenie potrzeb mieszkańców poprzez stworzenie sieci usług społecznych,
- zwiększenia lokalnej aktywności w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ślesin na lata 2010-2015 określa najważniejsze działania, które należy podjąć, aby umożliwić osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać za pomocą własnych środków, możliwości i uprawnień.

Strategia ta ukierunkowana jest głównie na rozwój i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami działającymi w ramach polityki społecznej, zwłaszcza w zakresie służby zdrowia, oświaty, policji. Realizacja strategii stworzy szanse na większe wykorzystywanie dodatkowych środków pochodzących z budżetu państwa i funduszy z Unii Europejskiej oraz przyczyni się do budowania systemu pomocy społecznej w tutejszej gminie.

Opracowując lokalną strategię rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy

instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013 przyjęta przez Radę Ministrów 13 września 2005 roku, dokument towarzyszący realizacji Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013),
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego,
- Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich,
- Strategia Rozwoju Gminy Ślesin

Konstruowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Ślesin dokonano w oparciu o dane zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania problemów alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii, dane Urzędu Miasta i Gminy w Ślesinie i Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Narodowego Spisu Powszechnego roku 2002, Komisariatu Policji Ślesin, Powiatowego Urzędu Pracy i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie. Podstawę konstruowania strategii stanowiło także rozpoznanie w potrzebach i rodzajach pomocy dla mieszkańców gminy. Uzyskane dane stanowiły podstawę do sporządzenia analizy SWOT, czyli bilansu mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń wynikających z uwarunkowań zewnętrznych. Podstawową metodą pracy były rozmowy, konsultacje na temat poszczególnych zagadnień i etapów tworzenia strategii z osobami bezpośrednio zajmującymi się poszczególnymi problemami omówionymi poniżej w diagnozie. W oparciu o powyższe metody określona została wizja, sformułowane cele główne i szczegółowe oraz zadania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Na podstawie zbioru zadań będzie można opracować programy i plany, których realizacja będzie niezbędna dla rozwiązywania problemów społecznych Gminy w najbliższych kilku latach.

1.4 Struktura dokumentu

W oparciu o uzyskane i wypracowane materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski ze strony władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła na zaangażowanie środowiska lokalnego w budowę strategii na najważniejszych jej etapach, od diagnozy do wdrożenia.

„*Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ślesin na lata 2010-2015*” w swojej strukturze podzielona jest na cztery części: wstępną, diagnostyczną, programową

oraz zarządzanie realizacją strategii. Wskazuje problemy społeczne i potrzeby środowiska lokalnego, które zidentyfikowano w drodze konsultacji społecznych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Ślesin oraz instytucji i podmiotów działających na rzecz społeczności lokalnej. Uwzględnia także systematyczne i równoległe prowadzone działania w sferze: wychowania, edukacji, kultury, rozwoju aktywności i samorządności obywatelskiej, rozwiązań: ekonomicznych, inwestycyjnych, prawnych i porządku publicznego. Nakreśla również wizję i cele oraz kierunki działań, które podejmowane będą w obrębie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych i innych podmiotów niepublicznych oraz autorskich i lokalnych rozwiązań dostosowanych do specyfiki potrzeb środowiska w dziedzinie polityki społecznej, wykorzystując posiadane zasoby i środki finansowe lokalnego samorządu oraz środki finansowe możliwe do pozyskania z różnych źródeł, a w szczególności z Unii Europejskiej.

Po części wstępnej i diagnostycznej w dokumencie opracowano część programową, która jest zorganizowana na kilku poziomach i jej struktura przypomina piramidę, której wierzchołek stanowi wizja ładu społecznego.

Wyróżniono poszczególne poziomy planowania takie jak:

- wizja, która jest wizją rozwoju/ładu społecznego w gminie Ślesin
- cele główne
- cele operacyjne (szczegółowe)
- kierunki działań
- programy operacyjne, które zaplanowano do opracowania w formie załączników do niniejszej *Strategii*;
- projekty realizacyjne - zadania do wykonania, które będą realizować określone cele strategiczne i operacyjne *Strategii* oraz cele główne i szczegółowe poszczególnych programów strategicznych;
- zarządzanie i koordynacja *Strategii* - źródła finansowania, monitoring, ewaluacja, aktualizacja i promocja *Strategii*, powiązania *Strategii* z innymi dokumentami strategicznymi.

Cele główne i szczegółowe wynikają bezpośrednio z wizji ładu społecznego. Definiują kierunki rozwoju polityki społecznej gminy Ślesin w określonych obszarach społecznych, pozwalając jednocześnie na zachowanie jasnego podziału *Strategii*, grupując poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego ładu społecznego, określonego w jej wizji. Z kolei programy strategiczne są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów.

Programy operacyjne - grupują projekty związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia czy działaniami samorządu, jak np.: Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii.

Projekty realizacyjne - to już konkretne przedsięwzięcia realizujące określone zadania w dokumencie czy to w *Strategii* czy w Programie operacyjnym,

Projekty w swej treści powinny zawierać podstawowe informacje jak:

- a) które cele Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ślesin 2010-2015 będą realizowane;
- b) poprzez jakie działania te cele będą realizowane;
- c) informacje o zadaniach, czyli czynnościach do wykonania w ramach każdego projektu;
- d) szacunkowy łączny koszt realizacji projektu jako sumę kosztów poszczególnych zadań;
- e) zakładane rezultaty;
- f) cel realizacji projektu – zwięzłe określenie co przyniesie realizacja danego projektu;
- g) jednostka koordynująca – pozycja ta opisuje kto ma przeprowadzić realizacji zadania, na kim będzie spoczywała inicjatywa lub kto jest organem decydującym;
- h) przewidywane źródła finansowania- nazwy funduszy lub jednostek, z których możliwe jest otrzymanie środków na realizację projektu lub których pomoc jest możliwa (jako nakład rozumiano również pomoc techniczną i merytoryczną);
- i) wykonawca – to jednostka bezpośrednio wykonująca poszczególne zadania;
- j) czas realizacji - w przybliżeniu przewidywany okres realizacji projektu;
- k) zakładane wskaźniki: korzyści dla adresatów działań, nakładów, wpływu działania na zmianę, wykonania działania Strategii - miary wykonania projektów - określają wartości, które pozwolą co roku lub okresowo, sprawdzić jakie są postępy w realizacji poszczególnych zadań oraz czy przyjęte zadania są realizowane terminowo i w sposób określony w dokumencie Strategii.

Wskaźniki powinny zostać dobrane zgodnie z celami strategicznymi, w celu:

- mierzenia kosztów i efektywności wykorzystania zasobów,
- mierzenia rezultatów osiągniętych w wyniku wykonania danej usługi czy działania,
- mierzenia jakości - poziomu zadowolenia odbiorców,
- zapewnienia równego dostępu do wyników,
- mierzenia rezultatów w czasie (śledzenia zmian w kolejnych latach).

Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych w zależności od charakteru danego projektu. Preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie publiczno - społecznych oraz z sektorem prywatnym. Programy operacyjne mające na celu rozwiązywanie problemów społecznych w określonym obszarze społecznym powinny być przyjmowane przez Radę Miejską Gminy Ślesin stosownymi uchwałami, które winny przybierać postać załączników do niniejszej Strategii i stanowić jej integralną część, natomiast projekty realizacyjne krótkoterminowe mogą być przyjmowane przez Radę Miejską Gminy w drodze uchwały, lecz nie ma takiego obowiązku. Programy i projekty realizowane w ramach Strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań i realizować określone cele, ponadto

powinna je cechować: efektywność, skuteczność oraz celowość.

W części IV dokumentu przedstawiono proces wdrażania i zarządzania realizacją Strategii. Ze względu na zmieniającą się rzeczywistość społeczną Strategia będzie dokumentem otwartym podlegającym monitoringowi i ewaluacji z możliwością wprowadzania zmian.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

2. Charakterystyka gminy Ślesin

2.1. Podstawowe informacje o gminie

2.1.1 Położenie geograficzne

Gmina Ślesin jest położona w środkowej części powiatu konińskiego, a zarazem na wschodnich krańcach województwa. Powierzchnia gminy obejmuje obszar 146 km² i jest zamieszkiwany przez 13.552 tys. ludności z czego 3.075 osób zamieszkuje w mieście, a na wsi 10.477 (stan na 31.12.2008r). Pod względem powierzchni Ślesin zajmuje 46 miejsce wśród 89 gmin miejsko-wiejskich w województwie i 2 miejsce wśród 14 gmin w powiecie; pod względem liczby ludności zajmuje odpowiednio miejsce 38-me i 1-wsze. Gmina ma charakter miejsko-wiejski, której sieć osadniczą tworzą miasto i 66 miejscowości wiejskich. Obszar wiejski jest podzielony administracyjnie na 26 sołectw, miasto na 3 samorządy mieszkańców. Siedziba lokalnych władz znajduje się w miejscowości Ślesin przy ważnej komunikacyjnie drodze krajowej nr 25, w odległości 20 km od Konina. Gmina od zachodu graniczy z gminami Kleczew i Kazimierz Biskupi, od północnego zachodu z gminą Wilczyn, od północy gminą Skulsk, od północnego wschodu z gminą Wierzbinek, od południowego wschodu z gminą Kramsk, od południa przylega do miasta Konin.

Teren gminy jest urozmaicony, równinny z niewielkimi wzniesieniami (różnica wysokości-ponad 25 m) i z polodowcową rynną jezior.

Gmina Ślesin odznacza się dobrymi warunkami glebowymi, powstałymi na bazie piasków i glin zwałowych. W strukturze gruntów istnieje przewaga gruntów ornych (gdzie 61% to grunty klas II-IV), przy małej ilości użytków zielonych. Użytki rolne zajmują areał 8,59 tys. ha, co stanowi 60% ogólnej powierzchni gminy. Pozostałe grunty, w tym tereny związane z eksploatacją węgla brunatnego, jeziora, nieużytki zajmują 18% powierzchni gminy.

Gmina należy do najbardziej zalesionych gmin w powiecie (22% powierzchni gminy). Lasy odznaczają się dużym zróżnicowaniem typów siedliskowych oraz urozmaiconym i często starym drzewostanem.

Zasoby wodne to głównie ciąg jezior ślesińsko-pątnowskich, gdyż sieć rzeczna gminy jest uboga. Do największych jezior należą: Mikozyńsko-Wąsowskie, Ślesińskie i Licheńskie. Jeziora ślesińskie użytkowane są w celach rekreacyjno-turystycznych oraz rybacko-połowowych. Wzajemne przenikanie się dużych powierzchni wodnych i leśnych, przy zróżnicowanej rzeźbie terenu, wybitnie podnosi walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy.

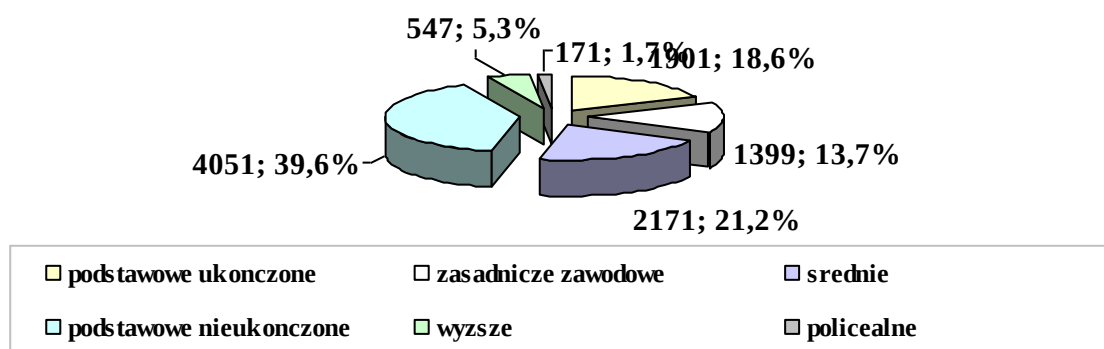
W Gminie Ślesin istnieją korzystne warunki dla rozwoju turystyki, agroturystyki i działalności pozarolniczej.

2.1.2. Sytuacja demograficzna

Sytuacja demograficzna mieszkańców gminy została opracowana na podstawie informacji zebranych podczas przeprowadzania Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku oraz danych Urzędu Miasta i Gminy w Ślesinie z lat 2005-2008. Ich analiza pozwoliła na zobrazowanie sytuacji społeczno-ekonomicznej ludności, przedstawienie obecnej struktury demograficznej mieszkańców i dokonanie w tym zakresie prognozy na najbliższe lata. Czynniki powyższe odgrywają bowiem istotną rolę w planowaniu zabezpieczenia społecznego ludności.

W 2002 roku teren gminy Ślesin zamieszkiwało 13.045 osób. Analizując strukturę wykształcenia ludności w wieku 13 lat i więcej (10636 osób), należy stwierdzić, iż największe grupy stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (2988 osób) i średnim (2171 osób), a wykształceniem wyższym legitymowało się 547 mieszkańców. Strukturę wykształcenia ludności gminy Ślesin w wieku 13 lat i więcej w 2002 roku przedstawia poniższy wykres

Ludność gminy w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w 2002 roku

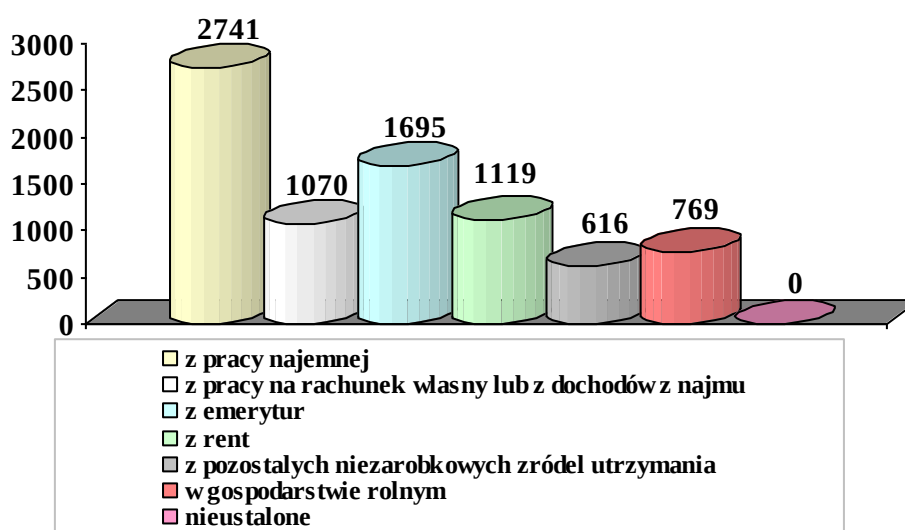

Źródło: Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

Poziom wykształcenia lokalnej społeczności jest ważną przesłanką w procesie oceny umiejętności i radzenia sobie poszczególnych osób przede wszystkim na rynku pracy. Im bowiem dana osoba jest lepiej wykształcona, tym łatwiej potrafi się przystosować do zmiennej rzeczywistości rynku pracy.

Wykształcenie ludności jest bezpośrednio związane z jej cechami społeczno-zawodowymi, wpływając na aktywność zawodową ludności i źródła jej utrzymania. Dane szczegółowe w tym ostatnim zakresie przedstawia poniższy wykres.

Ludność gminy według głównego źródła utrzymania w 2002 roku

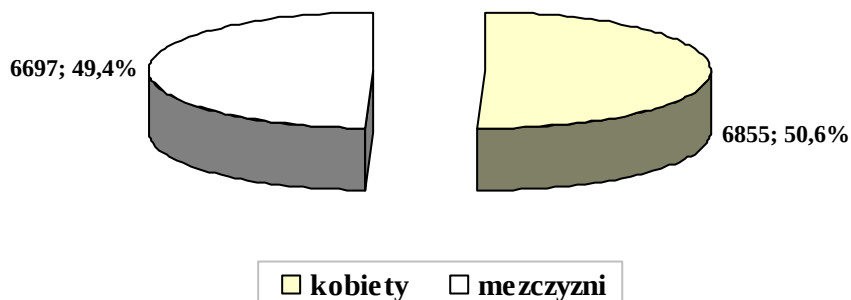
Źródło: Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W 2002 roku spośród 13045 mieszkańców gminy osoby 7241 (55,5%) posiadały własne źródło utrzymania. Wśród nich 3811 osób utrzymywało się z pracy lub najmu, w tym 2741 osób z pracy najemnej i 1070 osób z pracy na rachunek własny lub z dochodów z najmu (769 osób z pracy w swoim gospodarstwie rolnym).

Z niezarobkowych źródeł utrzymania korzystało 3430 osób, z czego 1695 osób otrzymywało emerytury, 1119 osób – renty, a 616 osób utrzymywało się z pozostałych niezarobkowych źródeł.

Na przestrzeni ostatnich lat sytuacja demograficzna gminy Ślesin ulegała zmianom. Dane szczegółowe w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

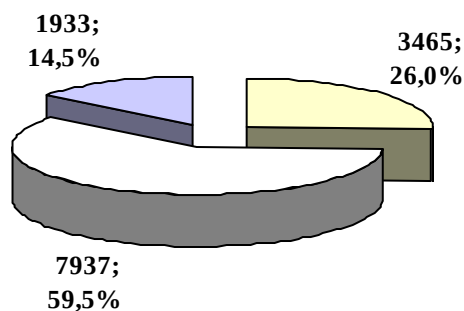
Ludność gminy według płci z końcem 2008 roku

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Ślesin.

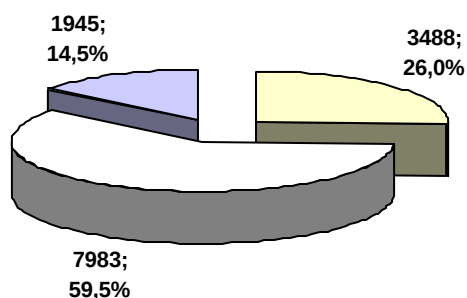
Według danych Urzędu Miasta i Gminy w Ślesinie z 31 grudnia 2008 roku teren gminy zamieszkiwało 13 552 osób, miasto 3075, wieś 10 477 w tym 6855 kobiet i 6697 mężczyzn. Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosił 98 osób na 1 km².

Struktura wiekowa mieszkańców gminy z końcem 2005 roku

■ osoby w wieku przedprodukcyjnym
■ osoby w wieku produkcyjnym
■ osoby w wieku poprodukcyjnym

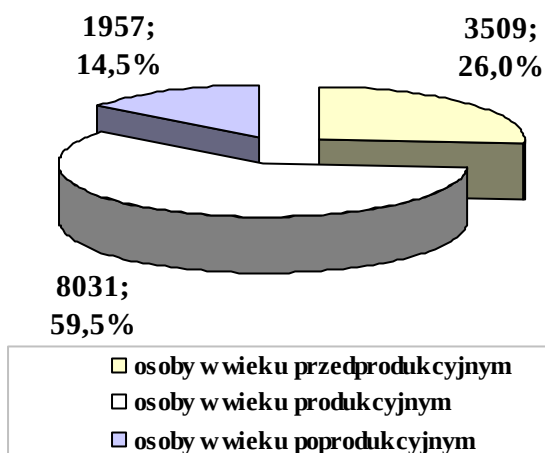
Struktura wiekowa mieszkańców gminy z końcem 2006 roku

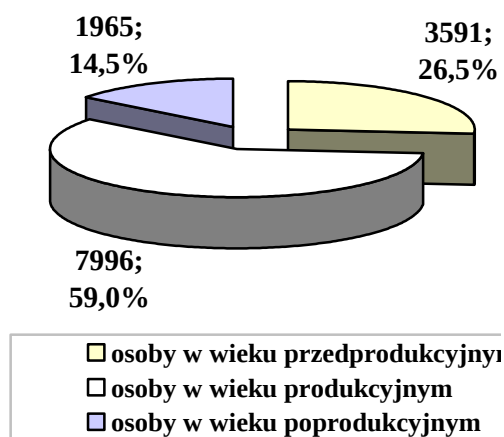
■ osoby w wieku przedprodukcyjnym
■ osoby w wieku produkcyjnym
■ osoby w wieku poprodukcyjnym

Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Ślesinie .

**Struktura wiekowa mieszkańców
gminy z końcem 2007 roku**

**Struktura wiekowa mieszkańców
gminy z końcem 2008 roku**

Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Ślesinie.

Na przestrzeni lat 2005-2008 liczba ludności i struktura wiekowa mieszkańców gminy Ślesin ulegała zmianom. W kolejnych latach liczba ludności gminy wynosiła: 13.335, 13.416, 13.497 i 13.522 osób. W roku 2008 nastąpił niewielki spadek liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku produkcyjnym. Z powyżej przedstawionych danych wynika, iż struktura wiekowa ludności gminy była korzystna, co przejawiało się większą liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym w porównaniu z osobami w wieku poprodukcyjnym.

Prognozując sytuację demograficzną gminy na najbliższe lata, należy jednak zwrócić uwagę na dwie istotne kwestie. Pierwsza z nich dotyczy systematycznego spadku liczby dzieci i młodzieży (w przedziale wiekowym 0-17 lat), druga natomiast odnosi się do wzrostu liczby osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.

W niedalekiej przyszłości znaczna grupa osób w wieku produkcyjnym będzie kończyć swą działalność zawodową i zasili grono seniorów. Z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego jest to o tyle ważne, że wymaga dostosowania do potrzeb tej grupy odpowiedniej sfery usług społecznych. Wzrost udziału osób starszych w ogóle populacji może przyczynić się do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych. Starsze grupy wiekowe są bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności – obecnie prawie 60% niepełnosprawnych jest wśród osób po 55 roku życia. Dodajmy, że proces starzenia się lokalnej społeczności wynika także skądinąd z pozytywnej przesłanki – wydłużania się średniej długości życia.

2.1.3. Aktywność gospodarcza

W latach 2006 – 2008 liczba osób zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej znacznie wzrosła. Widoczny jest znacznie wzrost aktywności gospodarczej osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą.

W Urzędzie Miasta i Gminy w Ślesinie obecnie w działalności gospodarczej zarejestrowanych jest 732 podmiotów.

Podmioty gospodarki zarejestrowane w rejestrze REGON wg. Sektorów własnościowych w gminie Ślesin w latach 2006-2008:

Tabela nr 1. Liczba podmiotów zarejestrowanych w latach 2006-2008

Lata	Liczba podmiotów zarejestrowanych
2006	598
2007	632
2008	675

Źródło.: Urząd Miasta i Gminy Ślesin

2.1.4. Trendy gospodarczo – społeczne występujące na terenie gminy Ślesin :

O sytuacji ekonomicznej ludności w gminie decyduje poziom jej dochodów, na który wpływ ma liczba pracujących i poziom średniego dochodu, liczba osób posiadających nie zarobkowe źródła dochodu (emerytury, renty, zasiłki) i średnia wielkość tych dochodów oraz dochody indywidualnych gospodarstw rolnych.

Korzystny wpływ na poziom dochodów w gminie Ślesin ma położenie w sąsiedztwie miasta Konina i przy drodze krajowej 25, a ponadto większy udział pracujących poza rolnictwem, szczególnie w zakładach (KWB Konin, ZE PAK) o relatywnie wyższych wynagrodzeniach.

Mieszkańcy gminy Ślesin odznaczają się dużą przedsiębiorczością. W chwili obecnej na terenie gminy zarejestrowanych jest 732 podmioty gospodarcze.

Największa ilość podmiotów powstała w działalności związanej z handlem, naprawami, budownictwem, prowadzeniem hoteli i gastronomii. Powyższe tendencje związane są z procesami restrukturyzacyjnymi i prywatyzacyjnymi w gospodarce, rozwojem sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz rozwojem ruchu turystycznego w gminie. Niezwykle ważną działalnością

pozarolniczą w gminie jest turystyka. Tworzy ona wizerunek gminy oraz oddziałuje na inne dziedziny gospodarki.

Bazę dla uprawiania turystyki i rekreacji tworzą następujące zasoby :

- zasoby przyrodnicze : jeziora o powierzchni 550 ha(mające na niektórych obszarach podwyższoną temperaturę), kanały, lasy o powierzchni 3 tys.ha i przyszłościowo wody geotermalne,
- zasoby historyczne : zespół urbanistyczny w Ślesinie, w tym Brama Napoleona, zabytkowe kościoły,
- Ośrodek Kultu Maryjnego w Licheniu Starym,
- infrastruktura turystyczna – stanowiąca 70% zasobów powiatu : ośrodki wypoczynkowe, domki campingowe, hotele, stadion, przystanie żeglarskie, kąpieliska, plaże, korty tenisowe, park miejski
- gastronomia
- kultura ochweśnicka

Formy turystyki uprawiane na terenie gminy to :

- turystyka wodna : plażowanie, pływanie, sporty wodne i motorowodne, żeglarstwo, rejsy statkami, wędkarstwo,
- turystyka pielgrzymkowa do Ośrodka Kultu Maryjnego w Licheniu Starym,
- turystyka terenowa : grzybobranie, polowanie, turystyka piesza i rowerowa,
- turystyka biznesowa : zjazdy, szkolenia, konferencje,
- agroturystyka prowadzona przez indywidualne gospodarstwa rolne.

Ponad 93% podmiotów gospodarczych działających na rynku jest podmiotami małymi – zatrudniającymi do 5 osób, z czego prawie 45% działa w zakresie handlu.

2.2 Strategiczne kierunki rozwoju gminy Ślesin

Strategia Rozwoju Gminy Ślesin na lata 2010-2015 to dokument, który określa główne kierunki działań zapewniających optymalny rozwój społeczno-gospodarczy gminy oraz stworzenie najlepszych warunków życia dla jej mieszkańców.

Podstawowe kierunki rozwoju zapisane w Strategii Rozwoju Gminy Ślesin to :

- I. Zapewnienie mieszkańcom gminy Ślesin godnego i dostatniego życia

1. Zmniejszenie stopy bezrobocia
 2. Zabezpieczenie niezbędnych świadczeń socjalnych. Rozwój systemu pomocy wychodzenia z biedy
 3. Rozwój polityki prorodzinnej
 4. Polepszenie jakości usług medycznych i rehabilitacyjnych
 5. Rozwój kulturalny, intelektualny i duchowy mieszkańców
 6. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców
- II. Wyższy poziom wykształcenia mieszkańców. Rozwój oświaty i kultury fizycznej
1. Polepszenie organizacji placówek oświatowych
 2. Rozwój bazy sportowej i sportu

Na rozwój gminy Ślesin mają wpływ inne dokumenty takie jak:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ślesin
- Strategia Rozwoju i Promocji Powiatu Konińskiego
- Plan Rozwoju Lokalnego dla Powiatu Konińskiego na lata 2007-2013
- Strategia Integracji i Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 r.

2.3 System pomocy społecznej w gminie Ślesin

2.3.1. Zasoby sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych w gminie Ślesin

Narzędziem realizacji zadania zaspokajania zbiorowych potrzeb społecznych, jest polityka społeczna, która powinna być dostosowana do potrzeb i uwarunkowań społeczności.

Zadaniem polityki społecznej gminy jest wspieranie najbardziej efektywnych form pomocy osobom i grupom, które z różnych przyczyn nie są w stanie poprawnie funkcjonować. Dotyczy to osób dotkniętych chorobą, niepełnosprawnością, uzależnieniem, jak i osób starszych.

W ostatnim czasie obserwuje się intensyfikację zjawiska zwanego motywacją do pracy i jednocześnie osłabienie systemu zapewnienia zabezpieczenia socjalnego, które dezaktywuje każdego człowieka, który swój byt uzależnia od pomocy.

Obecnie jednostki samorządowe muszą wspierać rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, niebędące w stanie do końca samodzielnie egzystować. Strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej tworzona jest w oparciu o potrzeby społeczności gminnej w celu ich zaspokojenia na poziomie umożliwiającym bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Podstawowymi priorytetami polityki społecznej gminy jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin ubogich, objętych bezrobociem oraz ich integracja ze społeczeństwem, również wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży, wykorzystanie ich potencjału, zapewnienie równego dostępu do edukacji i kultury szczególnie osobom ze środowisk ubogich. Inną strefą polityki społecznej jest likwidacja różnego typu ograniczeń, które spotykają na swojej drodze osoby niepełnosprawne.

1. Zasoby instytucjonalne

- o Urząd Miasta i Gminy w Ślesinie;
- o Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie
- o Środowiskowy Dom Samopomocy- Głębockie
- o Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Ślesinie
- o Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ślesinie
- o Ochotnicza Straż Pożarna – 14 jednostek
- o szkoły – 8 (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ślesinie, Gimnazjum w Ślesinie, Szkoły Podstawowe w Ostrowążu, Szyszyńskich Holendrach, Piotrkowicach, Ignacowie, Wąsoszach, Licheniu, Pogoni Gosławickiej)
- o Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Ślesin oraz jej filie: Piotrkowice, Licheń, Szyszyńskie Holendry
- o kluby sportowe - 5
- o boiska sportowe - 25
- o Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ślesinie i Licheniu Starym (gabinety lekarzy rodzinnych, NZOZ pielęgniarek środowiskowo – rodzinnych, położnych, gabinety lekarzy stomatologów, ginekologa),
- o Apteki
- o Kościoły
- o policja - (Komisariat Policji w Ślesinie);
- o świetlice wiejskie – 13 - w strażnicach OSP,
- o Zakład Gospodarki Komunalnej w Ślesinie,
- Instytucje powiatowe**
- o Powiatowy Urząd Pracy w Koninie.
- o Starostwo Powiatowe w Koninie.

- o Dom Pomocy Społecznej w Ślesinie.
- o Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie.
- o Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Koninie.
- o Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Koninie.
- o Komenda Powiatowa w Koninie.
- o Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ślesinie.
- o Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ślesinie.
- o ŚDS w Ślesinie.
- o Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.
- o Poradnie specjalistyczne w Koninie.
- o Wojewódzki Szpital Zespolony w Koninie.
- o Sąd rejonowy, okręgowy i grodzki w Koninie.
- o Kuratorium Oświaty – WNP Konin.
- o Wydział Kultury i Sztuki w Koninie.
- o PEFRON w Koninie.

2. Osobowe:

Burmistrz, radni, dyrektorzy szkół, nauczyciele, ksiądz proboszcz, pracownicy socjalni, pielęgniarka szkolna, sołtysi, strażacy, trenerzy klubów sportowych, aktywna młodzież, kreatywni działacze społeczni, lekarze i pielęgniarki, instruktorzy terapii zajęciowej, pedagodzy szkolni, terapeuta uzależnień, policjanci, bibliotekarze, katecheci, psycholog, farmaceuci.

3. Inne grupy formalne i nieformalne , koła, organizacje pozarządowe, osoby i firmy prywatne:

- o Rady sołeckie - w 26 miejscowościach, 3 samorządy mieszkańców na terenie miasta;
- o Remizy Ochotniczej Straży Pożarnej 14 jednostek ,
- o Gminna Komisja ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- o Organizacje pozarządowe:, Ochotnicza Straż Pożarna –, Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych – „Radość”, Towarzystwo Samorządowe Gminy Ślesin, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Środowiskowe Ognisko Wychowawcze w Ślesinie, Lokalna Grupa

Działania Stowarzyszenie Towarzystwo Społeczno-Gospodarcze „Dwa Mosty”,
Towarzystwo Samorządowe Gminy Ślesin

- o Inne: Koła Gospodyń Wiejskich, Kluby Seniora, Koło Wędkarskie, Koła sportowe – sekcja piłki nożnej i siatkowej i Uczniowskie Kluby Sportowe.

Na terenie gminy Ślesin poza jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej, funkcjonują stowarzyszenia lokalne, których charakterystykę zamieszczamy w poniższej tabelce.

Tabela nr 2. Stowarzyszenia lokalne i ich charakterystyka

Lp.	Nazwa i adres	Charakterystyka działalności	Kategorie klienta
1.	Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość” Głębockie 62-561 Ślesin	Aktywizacja osób niepełnosprawnych, działania na rzecz wyrównywania szans, pomoc rodzinom osób niepełnosprawnych, walka z wykluczeniem społecznym	Osoby niepełnosprawne z upośledzeniem umysłowym i fizycznym
2	Związek Kombatanów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych	Integracja kombatanów i członków ich rodzin oraz dbanie o ich status socjalny. Kształtowanie patriotyzmu i kultywowanie tradycji narodowej.	Kombatanci i podopieczni kombatanów, osoby zasłużone
3.	Towarzystwo Samorządowe Gminy Ślesin 62- 561 Ślesin	Stowarzyszenie działa na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego i kulturalnego gminy Ślesin. Jego celem jest poprawa warunków życia mieszkańców gminy.	Mieszkańcy gminy Ślesin
4	Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie Towarzystwo Społeczno-Gospodarcze „Dwa Mosty”	Podstawowym celem stowarzyszenia jest działanie na rzecz rozwoju gminy Ślesin, a w przyszłości również innych gmin, które zainteresowane będą wejściem i poszerzeniem Lokalnej grupy Działania.	Mieszkańcy gminy Ślesin

Niektóre instytucje oferujące pomoc i wsparcie prezentujemy w formie kart informacyjnych, które najtrafniej oddają możliwości udzielania wsparcia i pomocy mieszkańcom

gminy. Karty zasobów zostały opracowane w ramach prac nad strategią i wskazują także pojawiające się w jednostkach potrzeby i możliwości rozwoju.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Kleczewska 15, 62-561 Ślesin.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Gmina Ślesin.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Ośrodek, działając m.in. na podstawie ustaw o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych i postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, koordynuje rozwiązywanie problemów społecznych w gminie.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I LICZBA KLIENTÓW):

Oferta jednostki skierowana jest do mieszkańców gminy, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zdrowotnej.

4. KAPITAŁ LUDZKI:

Kadrę jednostki stanowią: kierownik, 4 pracowników socjalnych, główna księgowa, referent ds. księgowości, 3 opiekunki specjalistyczne, 7 opiekunek domowych, 2 pracowników ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, pracownik administracyjny, pracownik socjalny do obsługi EFS

5. UDZIAŁ W SZKOLENIACH KADRY ZATRUDNIONEJ W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ:

Kadra zatrudniona w M-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ślesinie uczestniczyła w 2008 roku w różnych formach doskonalenia i podnoszenia swoich kwalifikacji, wśród których należy wymienić następujące szkolenia i warsztaty: „Dynamika osobowości sprawców przemocy wobec kobiet i dzieci oraz zasady interwencji kryzysowej”, „Przeciwdziałanie przemocy domowej”, „Zarządzanie projektami EFS”, „Warsztaty z zakresu przygotowania projektów współfinansowanych z EFS i wykorzystania instrumentów aktywnej integracji w ramach projektu podnoszenia kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej w Wielkopolsce”, „Partnerstwo dla regionu”, „Rozliczanie kosztów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”.

Punkt Konsultacyjny w Ślesinie

62-561 Ślesin

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Gmina Ślesin.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

- konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zajęcia grupowe (grupa wsparcia),
- motywowanie do dalszego leczenia,
- sesje rodzinne.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I LICZBA KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do osób uzależnionych i współuzależnionych. W konsultacjach indywidualnych uczestniczyły 54 osoby, a w działalności grupy wsparcia 20 osób.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

W celu polepszenia skuteczności oferty należy wydłużyć czas trwania spotkań.

Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD

ul. Kleczewska 15, 62-561 Ślesin.

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Powiat Konin.

2. CO OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Program realizowany w ognisku obejmuje:

- wyrównywanie szans edukacyjnych, życiowych dzieci i młodzieży,
- poprawę funkcjonowania wychowanków w rodzinie, szkole i środowisku rówieśniczym,
- wspomaganie dziecka w jego rozwoju intelektualnym, emocjonalnym i duchowym.

Program realizowany jest poprzez zajęcia socjoterapeutyczne, plastyczne, ekologiczne, polonistyczne, zabawy integracyjne, psychologiczne, zajęcia z przedmiotów ścisłych.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I LICZBA KLIENTÓW):

Oferta skierowana jest do dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, wielodzietnych i ubogich.

4. PROPOZYCJE W ZAKRESIE ROZWOJU PLACÓWKI (POTRZEBY):

- zatrudnienie wychowawcy, zorganizowanie zajęć informatycznych,
- zwiększenie częstotliwości wyjazdów na imprezy kulturalne i rekreacyjne (do kina, teatru, na basen).

2.3.2. Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w gminie Ślesin

Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1).

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. 1). Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia; 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy w rodzinie; 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze; 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy; 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 13) alkoholizmu lub narkomanii; 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Ślesin odpowiedzialny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

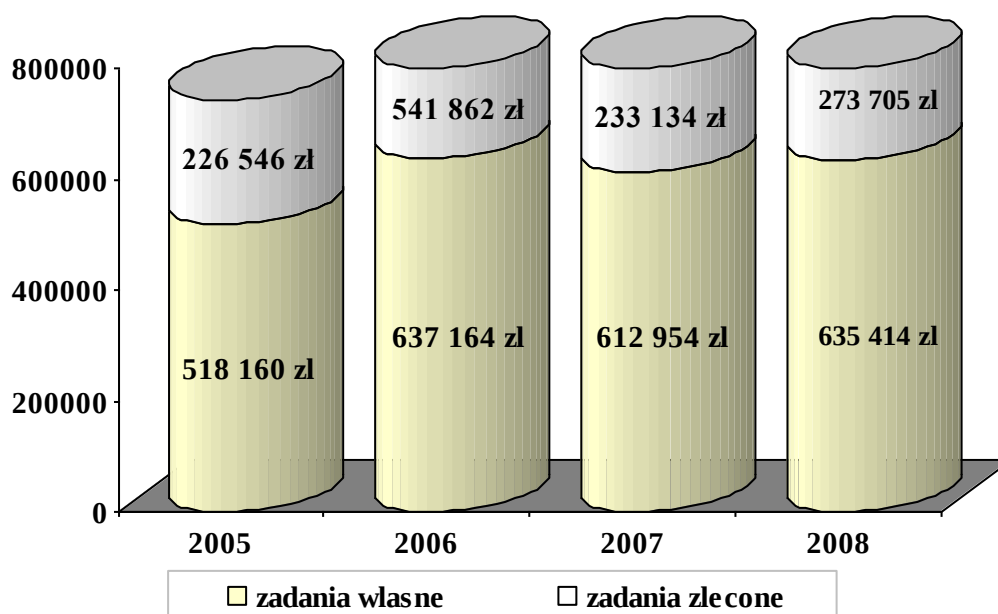
MGOPS jest jednostką organizacyjną Gminy Ślesin. Terenem działania jest obszar gminy Ślesin. Kadre Ośrodka stanowią osoby: kierownik, 3 specjalistów pracy socjalnej, główna księgowa, referent ds. księgowości, 2 pracowników ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, 1 pracownik administracyjny, 7 opiekunów domowych, 3 opiekunki specjalistyczne, 1 pracownik socjalny do obsługi programów unijnych.

Do zadań i obowiązków MGOPS należy:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej,
- bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych),
- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym,
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

Wielkość środków finansowych przeznaczanych przez M-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie na pomoc społeczną w latach 2005-2008 przedstawia poniższy wykres.

Wydatki na pomoc społeczną w latach 2005-2008

Źródło: Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie.

Na wykresie przedstawiono wysokość środków finansowych wydatkowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie na pomoc społeczną, uwzględniając kwoty na realizację zadań własnych gminy i zadań zleconych gminie.

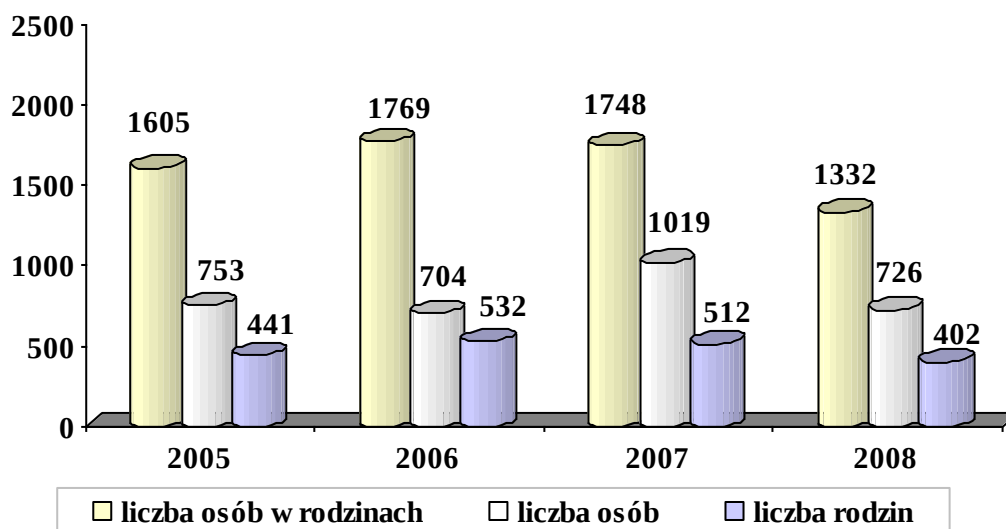
Analizując wysokość nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w gminie, należy zauważyć, iż nakłady finansowe na wspomaganie osób i rodzin w roku 2006 znacznie wzrosły w porównaniu z latami poprzednimi. Taki stan rzeczy był efektem wzrostu wysokości środków na zadania zlecone gminie, wśród których dominującą pozycję stanowiły kwoty przeznaczone na wypłacanie gospodarstwom rolnym zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską suszy (319.332 zł dla 333 gospodarstw). Wsparcie to było udzielane w ramach rządowego programu „Pomoc dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy”.

Ogółem wielkość wydatków na udzielane wsparcie w kolejnych latach wyniosła: w roku 2005 – 744.706 zł, w roku 2006 – 1.179.026 zł, w 2007 roku – 846.088 zł, a w 2008 roku – 909.119 zł.

Decydujący wpływ na korzystanie z systemu pomocy społecznej w Polsce mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny. Od 1 października 2006 roku kryterium to ustalono na poziomie 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej (poprzednio 461 zł) i 351 zł na osobę w rodzinie (poprzednio 316 zł). Niski poziom kwot uprawniających do przyznania świadczeń zawęża liczbę uprawnionych do korzystania z pomocy i może istotnie wypaczać skalę występującego ubóstwa. Dane

szczegółowe dotyczące liczby beneficjentów pomocy społecznej w gminie Ślesin w latach 2005-2008 przedstawia poniższy wykres.

Osoby objęte pomocą społeczną w latach 2005-2008

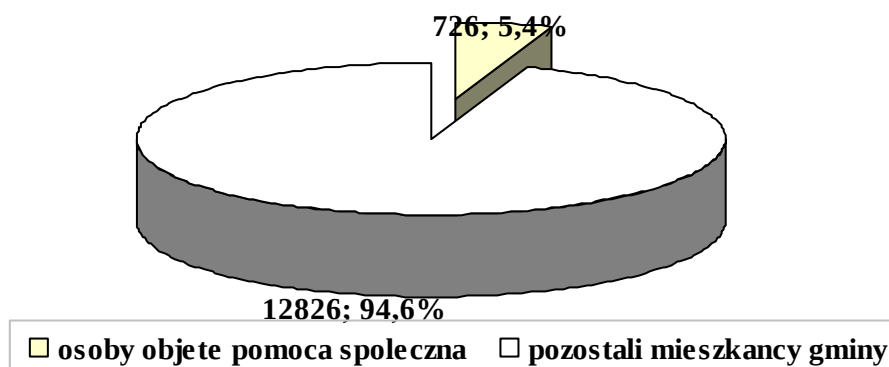
Źródło: Dane M-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie.

W latach 2005-2008 liczba osób objętych systemem pomocy społecznej w gminie Ślesin zmieniała się. W 2005 roku na spadek liczby uprawnionych do świadczeń wpływ miały m.in. ustawa o rencie socjalnej i ustawa o świadczeniach rodzinnych, które spowodowały przejście od 1 maja 2004 roku części klientów systemu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i płatnika świadczeń rodzinnych. Z kolei w 2006 roku wzrost liczby osób objętych pomocą społeczną nastąpił na skutek wspomnianej wcześniej wypłaty zapomogi z tytułu klęski suszy. Abstrahując od tych incydentalnych przyczyn, stwierdzić można, że skala udzielanej pomocy w analizowanym okresie była podobna. Wśród przyczyn takiego stanu rzeczy należy wskazać m.in. na utrzymywanie wysokiego poziomu ubóstwa, które nie wynika jedynie z krótkotrwałego pogorszenia się sytuacji rodzin, ale nabiera cech trwałości, przyczyniając się do długotrwałego pozbawienia możliwości korzystania z dóbr i usług, a tym samym prowadzi do wykluczenia społecznego.

Na syndrom głębokiego ubóstwa w Polsce składa się bezrobocie połączone z niskim poziomem wykształcenia głowy gospodarstwa domowego, wielodzietność oraz fakt zamieszkania w małych ośrodkach miejskich oraz na wsi, szczególnie na obszarach dotkniętych bezrobociem strukturalnym. Należy podkreślić, iż wzrost skali ubóstwa w ostatnich latach dokonał się przy poprawie przeciętnej sytuacji materialnej ogółu społeczeństwa, co świadczy o rosnących w społeczeństwie nierównościach w sytuacji dochodowej i poziomie życia.

Poniższy wykres przedstawia udział beneficjentów pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców gminy Ślesin

Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej a ludność gminy w 2008 roku

Źródło: Dane M-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie.

Spośród 13 552 mieszkańców gminy, 726 osób skorzystało z systemu pomocy społecznej w roku 2008. Liczba ta obejmuje również członków rodzin osób, którym decyzją administracyjną przyznano wsparcie. Strukturę odbiorców pomocy społecznej w 2008 roku przedstawia poniższa tabela:

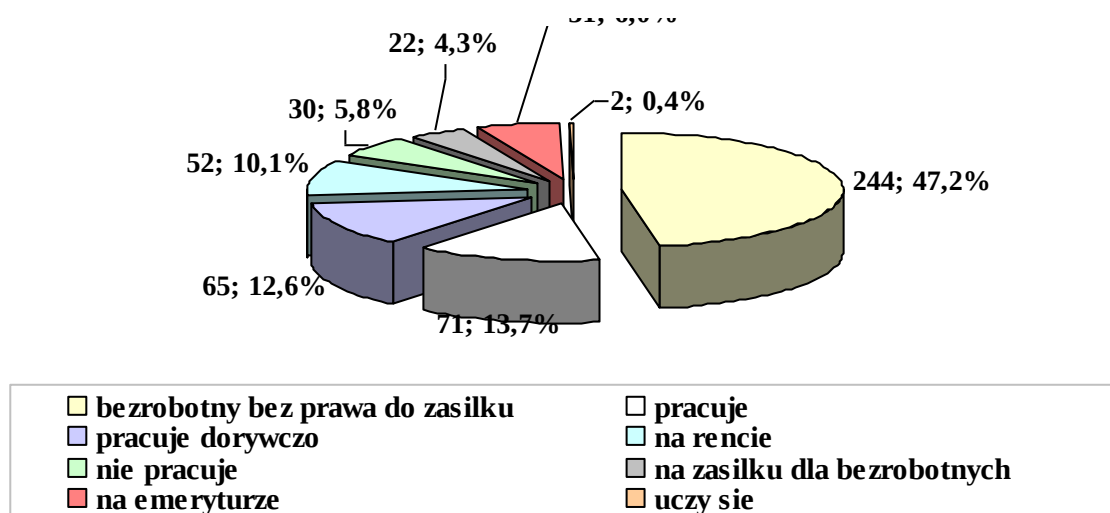
Tabela nr3 Typy rodzin korzystających z pomocy

Wyszczególnienie	Rodziny ogółem	W tym na wsi	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	402	274	1332
Rodziny z dziećmi	229	171	1050
Rodziny niepełne	64	45	185
Rodziny emerytów i rencistów	83	56	176

Źródło: Dane M-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie.

W strukturze świadczeniobiorców systemu pomocy społecznej w 2008 roku na uwagę zwracała znaczna liczba dzieci wspieranych przez system pomocy społecznej, głównie poprzez dożywianie w szkołach, co dowodzi istnienia poważnych niedoborów materialnych wśród znacznej liczby rodzin. Niepokój budziła również liczna grupa beneficjentów w wieku produkcyjnym, którzy, posiadając ku temu warunki powinni, samodzielnie pracować i osiągać dochody umożliwiające utrzymanie siebie i swoich rodzin.

Struktura odbiorców pomocy społecznej powyżej 18 lat ze względu na aktywność zawodową w 2008 roku (według decyzji administracyjnych)

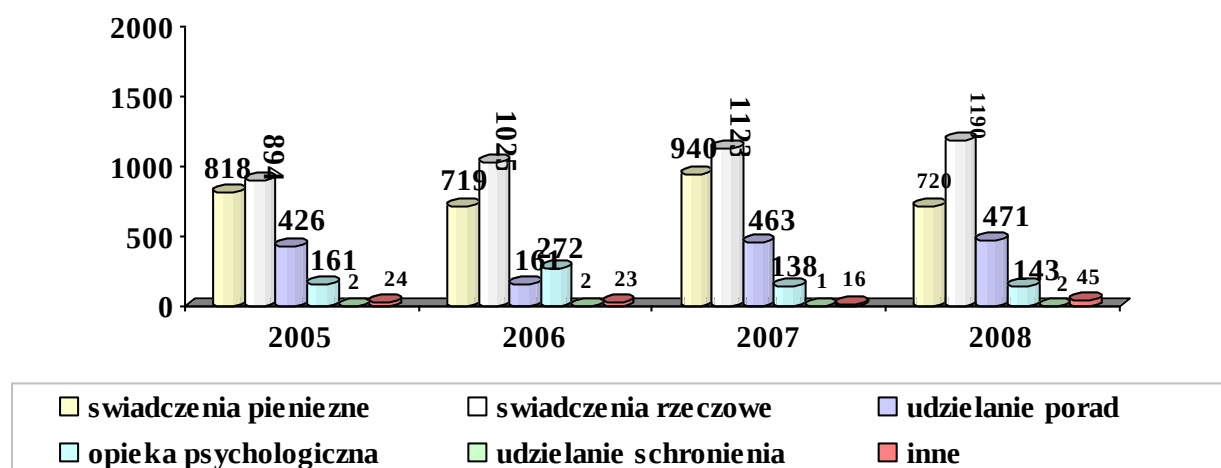

Źródło: Dane M- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie.

Analizując strukturę odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową, należy zauważyć, iż najliczniejsze grupy beneficjentów w 2008 roku stanowiły osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku. Drugą i trzecią grupę beneficjentów tworzyły osoby posiadające zatrudnienie, m.in. o charakterze dorywczym. Ich obecność wśród klientów systemu pomocy społecznej należy tłumaczyć uzyskiwaniem niskich dochodów uniemożliwiających utrzymanie siebie i swoich rodzin. Czwartą grupę beneficjentów stanowiły osoby korzystające ze świadczeń rentowych, a piątą osoby niepracujące. Kolejne grupy beneficjentów to osoby na zasiłku dla bezrobotnych i osoby korzystające ze świadczeń emerytalnych. Najmniej liczebną grupę tworzyły osoby uczące się.

Poniższy wykres przedstawia poszczególne rodzaje pomocy udzielanej beneficjentom systemu pomocy społecznej w latach 2005-2008.

Rodzaje pomocy udzielanej przez GOPS w latach 2005-2008 (liczba osób)

Źródło: Dane M-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie

W latach 2005-2008 zapotrzebowanie na poszczególne formy pomocy ulegało zmianom, jednakże najczęstszą formą udzielanej pomocy były świadczenia pieniężne. W 2005 roku, obok świadczeń pieniężnych, dominowało udzielanie porad, które w kolejnych latach znalazło się na trzecim miejscu, po świadczeniach pieniężnych i rzeczowych. Do tych ostatnich zaliczyć należy m.in. przekazywanie potrzebującym produktów żywnościowych z Banku Żywności i stowarzyszeniom z programu PEAD.

Warto również podkreślić, iż w 2008 roku miał miejsce wzrost liczby osób objętych opieką psychologiczną. Na tym samym poziomie utrzymywała się natomiast pomoc w postaci schronienia, której udzielano osobom bezdomnym lub zagrożonym bezdomnością.

Szczegółowe dane na temat liczby osób i rodzin, którym udzielono poszczególnych form wsparcia przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4. Typy realizowanych świadczeń w latach 2005– 2008

Typy świadczeń	2005		2006		2007		2008	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Pieniężne	818	506	719	447	940	418	720	402
Rzeczowe	1163	494	1025	489	1123	572	1190	611

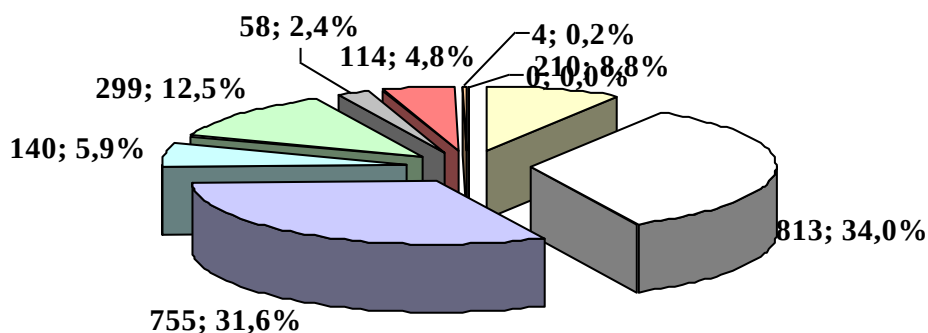
Udzielanie porad	426	100	161	54	463	155	471	150
Opieka psychologiczna	161	52	272	95	138	39	143	47
Udzielanie schronienia	2	2	2	2	1	1	2	2
Inne	24	18	23	12	16	9	45	14

Źródło: Dane M-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie.

Większość świadczeń jest przyznawana w drodze decyzji administracyjnej. Beneficjenci niezadowoleni z uzyskanej pomocy mają prawo odwołać się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które w trybie administracyjnym, może decyzję MGOPS - u utrzymać w mocy, uchylić w części lub całości albo przekazać do ponownego rozpoznania.

Ustawa o pomocy społecznej zawiera zamkniętą listę powodów, dla których każdy mieszkaniec ma prawo skorzystać z systemu pomocy społecznej. Podstawową przesłanką przyznawania pomocy jest spełnienie wspomnianego wcześniej kryterium dochodowego, informującego o istotnym braku środków do życia, zarówno w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jak i całej rodziny. Powody przyznawania pomocy społecznej przez M-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie w latach 2005-2008 przedstawia poniższy wykres.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2008 roku (liczba osób w rodzinach)

- ubóstwo
- bezrobocie
- bezzadność w sprawach opiekunczo-wychowawczych
- długotrwała lub ciężka choroba
- niepełnosprawność
- przemoc w rodzinie
- alkoholizm
- bezdolność
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówkę opiek-wychowawczą

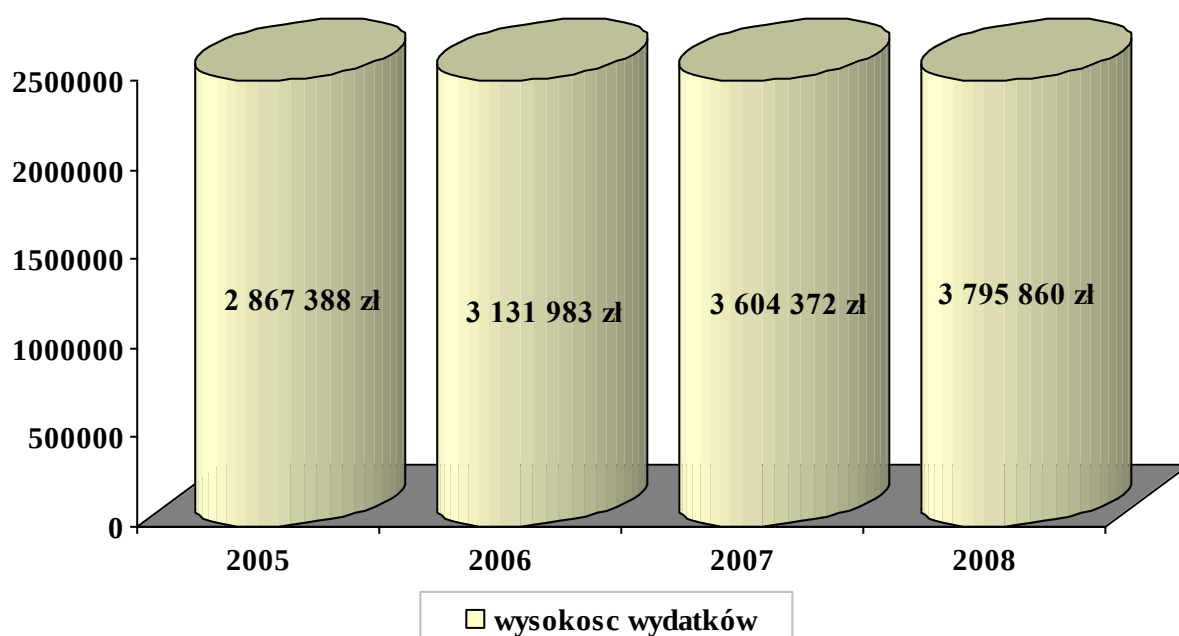
Źródło: Dane M- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie.

W 2008 roku M - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie udzielał wsparcia osobom i rodzinom z następujących przyczyn:

- ubóstwo – 210 osób w 58 rodzinach,
- bezrobocie 813 osób w 244 rodzinach,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 755 osób w 161 rodzinach,
- długotrwała lub ciężka choroba – 140 osób w 61 rodzinach,
- niepełnosprawność – 299 osób w 115 rodzinach,
- przemoc w rodzinie – 117 osób w 34 rodzinach,
- alkoholizm – 196 osób w 48 rodzinach,
- bezdomność – 4 osoby w 4 rodzinach,
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówkę opiekuńczo-wychowawczą – 0 osoby w 0 rodzinie.
- trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 4 osoby w 4 rodzinach

Zgodnie z ustawą, świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe na temat wysokości środków finansowych przeznaczonych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie na realizację świadczeń rodzinnych w latach 2005- 2008 przedstawia poniższy wykres.

Wydatki MGOPS- u na świadczenia rodzinne w latach 2005-2008

Źródło: Dane M-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie

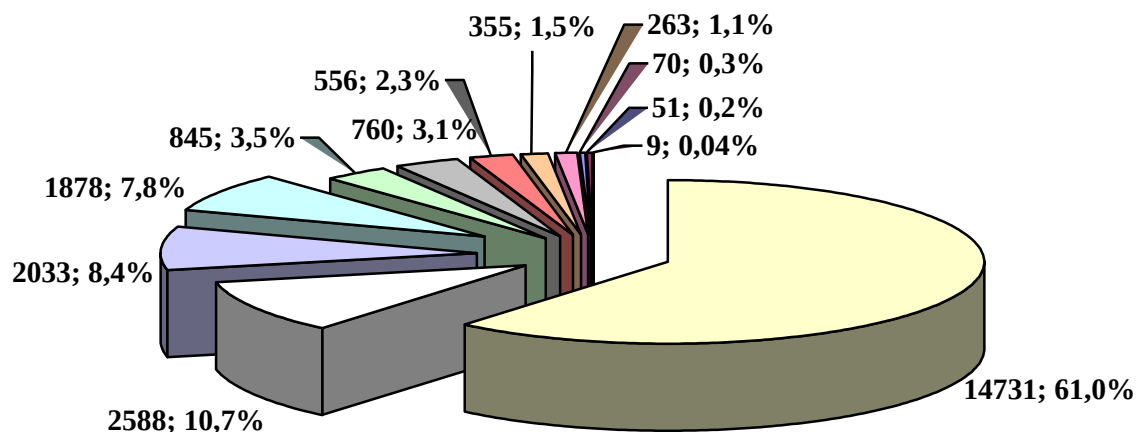
Na wykresie przedstawiono wysokość środków finansowych wydatkowanych przez M - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie na realizację świadczeń rodzinnych.

Analizując wysokość nakładów przeznaczonych na ten cel w latach 2005-2008, należy zauważyć, iż zwiększały się one z roku na rok. Warto wyjaśnić, iż świadczenia rodzinne były wypłacane począwszy od 1 maja 2004 roku.

Ogółem wielkość wydatków na realizację świadczeń rodzinnych w kolejnych latach wyniosła: w roku 2005–2.867.388 zł, w roku 2006–3.131.983zł, w 2007 roku – 3.604.372 zł, a w roku 2008 – 3.795.860zł.

Poniższy wykres przedstawia dane szczegółowe dotyczące świadczeń rodzinnych przyznanych przez MGOPS w Ślesinie w 2008 roku.

Świadczenia rodzinne przyznane przez MGOPS w 2008 roku

- ☒ zasiłek rodzinny
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania
- ☐ zasiłek pielęgnacyjny
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka
- ☐ świadczenie pielęgnacyjne
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- ☐ jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka
- ☐ dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych

Źródło: Dane M-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie.

W 2008 roku M- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie przyznał:

- 22 127 zasiłków rodzinnych dla 870 rodzin
- 3536 dodatków do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej ,
- 3081 dodatki do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania
- 3642 zasiłków pielęgnacyjnych ,

- 977 dodatków do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego ,
- 1217 dodatków do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego ,
- 921 dodatków do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka ,
- 536 świadczeń pielęgnacyjnych ,
- 672 dodatki do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego ,
- 147 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka ,
- 99 dodatków do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka ,
- 0 dodatków do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych dla 1 osoby.

W 2008 roku M-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie opłacał również odpowiednio 421 i 473 składki na ubezpieczenia emerytalno - rentowe i zdrowotne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne na łączną kwotę 62.823 zł.

Zaliczka alimentacyjna jest świadczeniem wypłacanym dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe dotyczące liczby tego typu świadczeń wypłaconych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie w latach 2007-2008, kwot wydatkowanych na ten cel oraz liczby świadczeniobiorców przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 5. Zaliczki alimentacyjne przyznane przez MGOPS w latach 2007 - 2008

2007			2008		
Liczba osób	Liczba przyznanych zaliczek	Wartość przyznanych zaliczek	Liczba osób	Liczba przyznanych zaliczek	Wartość przyznanych zaliczek
42	879	202.030zł	45	882	208.680 zł

Źródło: Dane M-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie.

Liczba zaliczek alimentacyjnych wypłaconych przez M-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie w 2008 roku nieznacznie się zwiększyła w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2007 roku MGOPS wypłacił 879 zaliczek alimentacyjnych dla 42 osób na łączną kwotę 202.030 zł, a w roku następnym wypłacił 882 tego typu świadczenia dla 45 osób, jednakże

w 2008r z uwagi na zmianę przepisów prawa od 01.10.2008r nastąpiła zmiana i wypłacono : na zaliczyć alimentacyjną 141.919zł, na Fundusz Alimentacyjny 66.770 zł.

Dodatki mieszkaniowe są formą pomocy świadczoną przez gminę i realizowaną przez Urząd Miasta i Gminy w Ślesinie na rzecz gospodarstw domowych, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. W latach 2007-2008 Urząd Miasta i Gminy w Ślesinie wypłacił odpowiednio 570 i 468 dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę: w 2007 r. – 97.237 zł, a w 2008 r. – 79.334 zł.

2.3.3 Współpraca M-GOPS z innymi podmiotami

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie a także z Powiatowym Urzędem Pracy w Koninie , ZUS - em, KRUS, Policją, sądem, kuratorami, szkołami, kościołem, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, Komisją do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz społecznością lokalną. Ośrodek współpracuje również z organizacjami tj. jednostkami OSP, Kołami Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszeniem na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Głębockiem, Środowiskowymi Domami Samopomocy, Związkiem Kombatantów RP, Konińskim Towarzystwem „Trzeźwość”, uczniowskimi klubami sportowymi oraz innymi podmiotami.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie jest podmiotem udzielającym pomocy m.in. mieszkańcom gminy w zakresie:

- wypłata świadczeń dla rodzin zastępczych
- pomoc terapeutyczna dla rodzin zastępczych w razie potrzeby
- wypłata pomocy pieniężnej dla usamodzielnionych wychowanków (w zakresie : kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie)
- odstąpienie od ustalenia opłat za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Inną Instytucją udzielającą na terenie gminy pomocy społecznej dla potrzebujących mieszkańców jest Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działająca przy Urzędzie Miasta i Gminy w Ślesinie.

W ramach Komisji ds. PiRPA funkcjonuje Punkt Informacyjno – Konsultacyjny, mający swoją siedzibę w budynku Przychodni Lekarskiej w Ślesinie.

Komisja ds. PiRPA współpracując z Punktem Informacyjno-Konsultacyjnym realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który obejmuje następujące działania:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:
 1. Kontynuacja działalności punktu informacyjno - konsultacyjnego, którego zadaniem jest udzielanie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin.
 2. Systematyczne szkolenia osób pomagających zdrowieniu uzależnionym.
 3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym.
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych:
 1. Kontynuacja działalności zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży w Środowiskowym Ognisku Wychowawczym prowadzonej przez TPD Zarząd Gminy Ślesin w ramach zlecenia realizacji tego zadania w drodze otwartego konkursu ofert.
 2. Dofinansowanie szkolnych programów profilaktyki.
 3. Dofinansowanie form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin.
- Przed wydaniem przez Burmistrza Gminy zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży opiniowani o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:
- Promowanie zdrowego stylu życia poprzez organizowanie akcji profilaktycznych, promujących zdrowy tryb życia, sport, dla szerokiego kręgu osób.
- Dofinansowania instytucji i organizacji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
- Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Ponadto Komisja ds. PiRPA realizuje Program Przeciwdziałania Narkomanii, w ramach, którego podejmuje następujące zadania:

- Działania informacyjne, edukacyjne, o charakterze interwencji kryzysowej, zmian prawa lokalnego.
- Rozwijanie różnych form pomocy dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem: zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, udzielanie porad i konsultacji specjalistycznych, organizowanie zajęć o charakterze terapeutycznym
- Działania nastawione na kreowanie wśród młodzieży wolnego od uzależnień stylu życia: organizowanie akcji środowiskowych promujących zdrowie, organizowanie grupowych zajęć o charakterze rozwojowym stanowiących alternatywę dla używania środków odurzających.
- Edukacja dorosłych (działania informacyjne, materiały informacyjne)

Wyżej wymienione zadania są możliwe do realizacji dzięki funkcjonowaniu Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, a także działalność szkół, ogniska wychowawczego.

2.4. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja

2.4.1. Analiza obszarów polityki społecznej i ich identyfikacja

2.4.1.1. Kwestia mieszkaniowa

Mieszkaniowy zasób Gminy obejmuje lokale będące własnością Gminy Ślesin i liczy aktualnie 25 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 474 m². Lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu Gminy zarządza Burmistrz Miasta i Gminy Ślesin. Stan techniczny zasobu mieszkaniowego Gminy uzależniony jest od wieku budynków, przeprowadzonych w przeszłości remontów oraz stanu jego utrzymania. Stan techniczny budynków poszczególnych elementów wskazuje na konieczność przeprowadzenia remontów i modernizacji w zakresie remontów elewacji, dachów, instalacji wodno – kanalizacyjnej i elektrycznej. Podstawowym źródłem finansowania gospodarki mieszkaniowej są wpływy z czynszu najmu lokali mieszkalnych jak i użytkowych. W 2009 r został oddany do użytku blok komunalny dla 12 rodzin o powierzchni 413,90 m²

Tabela nr 6. Dodatki mieszkaniowe wypłacone przez UMiG w Ślesinie w latach 2007-2008

2007			2008		
Liczba osób	Liczba wypłaconych dodatków	Wartość wypłaconych dodatków	Liczba osób	Liczba wypłaconych dodatków	Wartość wypłaconych dodatków
58	570	97.237zł	40	468	79.334 zł

Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Ślesinie.

Tabela nr 7. Mieszkania zamieszkane ogółem

Mieszkania zamieszkane ogółem	Jedn. Miary	2002 rok
mieszkania ogółem	Mieszkania	3209
powierzchnia użytkowa mieszkania ogółem	m ²	297445
mieszkania zamieszkane stale	Mieszkania	3183
powierzchnia użytkowa mieszkania zamieszkane stale	m ²	295946
ludność w mieszkaniach zamieszkanach stale	Osoba	12609

Źródło: Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002

2.4.1.2. System opieki zdrowotnej

Opiekę medyczną nad mieszkańcami gminy sprawują 4 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej (NZOZ lekarza rodzinnego, NZOZ pielęgniarek środowiskowo- rodzinnych, NZOZ pielęgniarek szkolnych, NZOZ położnych) oraz specjalistyczny gabinet prywatny (ginekolog). Na terenie gminy działają apteki i punkt pogotowia ratunkowego. Usługi zdrowotne świadczą lekarze rodzinni, pediatrzy, ginekolog, dwóch stomatologów, 4 pielęgniarki lekarza rodzinnego, 2 położne, 4 pielęgniarki środowiskowe i 2 pielęgniarki szkolne .

Najczęstsze problemy zdrowotne, z którymi borykają się mieszkańcy gminy, to:-choroby układu krążenia;- choroby kręgosłupa (w tym osteoporoza);- choroby układu oddechowego;- choroby reumatyczne;- astma; - nadciśnienie;- alkoholizm;- cukrzyca;- choroby nowotworowe.

2.4.1.3 Edukacja i opieka nad dzieckiem

1. Edukacja

Sieć placówek oświatowych na terenie gminy tworzą: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ślesinie, Szkoły Podstawowe: w Piotrkowicach, Ostrowążu, Szyszyńskich Holendrach, Wąsoszach, Pogoni Gosławickiej (szkoła została zlikwidowana 31.08 2009r), Licheniu, Ignacowie, oraz Gimnazjum w Ślesinie. Ogólna liczba uczniów obszaru gminy w roku szkolnym 2008/2009 wynosiła 1472 i jest to liczba, która zmniejsza się stopniowo, co roku. Zgodnie z tabelą nr 10 od 2006 roku liczba uczniów w szkołach gminy zmniejszyła się o 187. Taka sytuacja jest związana z sytuacją społeczną rodzin, które nie decydują się na posiadanie większej liczby dzieci w obawie o niemożność zapewnienia potrzeb, w niepewnej sytuacji państwa, a szczególnie na rynku pracy. Podobnie zmienia się liczba dzieci w poszczególnych szkołach, gdzie dzieci jest coraz mniej.

Wszystkie szkoły podstawowe i gimnazjum posiadają kadre odpowiednio przygotowaną do prowadzenia zajęć. Dzieci dowożone są do placówek 3 autobusami gminnymi i autobusami wynajętymi w drodze przetargu.

Tabela nr 8. Liczba uczniów w placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Ślesin w latach 2006 - 2009

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów w roku szkolnym 2006/2007	Liczba uczniów w roku szkolnym 2007/2008	Liczba uczniów w roku szkolnym 2008/2009
		Ogółem	Ogółem	Ogółem
1.	SP Ślesin	422	415	394
2.	Gimnazjum w Ślesinie	637	644	598
3.	SP w Piotrkowicach	126	92	77
4.	SP w Ostrowążu	45	59	46
5.	SP Szyszyńskich Holendrach	131	118	124

6.	SP w Wąsoszach	77	65	62	
7.	SP w Pogoni Gosł.	38	27	30	-
8.	SP w Licheniu	143	122	118	
9.	SP w Ignacewie	40	31	23	
RAZEM		1659	1573	1472	

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Ślesinie

Tabela 9. Liczba dzieci w klasach zerowych i przedszkolu w Ślesinie

Lata Klasa „0”	2006/07	2007/08	2008/09
Ślesin - przedszkole	111	107	127
Wąsosze	20	12	16
Ostrowąż	17	17	17
Szyszyńskie Holendry	16	17	15
Piotrkowice	13	16	23
Licheń	27	25	26
Pogoń	8	1	11
Ignacewo	5	1	2
Razem	217	196	237

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Ślesinie

Jeśli rozpatrywać stan w klasach zerowych i przedszkolu w Ślesinie, należy zwrócić uwagę, że liczba dzieci w przedszkolu stopniowo wzrasta, natomiast w klasach zerowych gminy wykazuje w ogólnym podsumowaniu również tendencję wzrostową.

Przedszkole to placówka, która nie tylko sprawuje opiekę nad dziećmi, ale jest to przede wszystkim miejsce edukacji przedszkolnej. W takich jednostkach dzieci przygotowują się do płynnego przejścia z przedszkola do szkoły. Jednocześnie przedszkole umożliwia rodzicom pracę zarobkową, gdyż w takich miejscach dziecko przebywa podczas pracy rodziców.

Na terenie gminy Ślesin zdecydowana większość kadry pedagogicznej stanowią kobiety wg danych na koniec 2008 roku. Najwięcej nauczycieli jest zatrudnionych w Szkole Podstawowej w Ślesinie i Gimnazjum, najmniej natomiast jest nauczycieli w Szkole Podstawowej w Ignaciewie.

Tabela nr 10. Liczba zatrudnionych nauczycieli w gminie Ślesin w roku 2008.

Liczba zatrudnionych nauczycieli			
Placówka	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Ogółem
Zespół Szkolno-Przedszkolny Ślesin	44	2	46
Publiczne Gimnazjum w Ślesinie	45	13	58
SP w Wąsoszach	12	1	13
SP Piotrkowice	12	0	12
SP Licheń	13	2	15
SP Ostrowąż	13	1	14
SP Szyszyńskie Holendry	13	1	14
SP Ignacowo	8	1	9
Razem	160	21	181

Źródło: Miasta i Urząd Gminy w Ślesinie

Ważnym wskaźnikiem w analizie struktury zatrudnienia nauczycieli jest poziom ich wykształcenia. Zdecydowana większość nauczycieli posiada wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowania pedagogicznego.

Należy zauważyć, że dzieci, uczestniczą w bogatej ofercie zajęć pozalekcyjnych (min.: są to koła zainteresowań: informatyczne, przedmiotowe, artystyczne, sportowe, językowe,

fotograficzne oraz koła PCK, PTTK,) Najczęściej w zajęciach uczestniczą głównie dzieci z miejscowości, w których znajdują się siedziby szkół.

W naszych szkołach funkcjonują programy profilaktyczne. Obejmują one dzieci i młodzież w różnym wieku. Są one realizowane przez nauczycieli i wychowawców. Jednak efekty powyższych działań są znacznie ograniczone z powodu braku systematycznych rozwiązań w gminie w zakresie: opieki medycznej, działań profilaktycznych w szkołach, niedoboru kadry specjalistycznej.

Wzrasta liczba uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych, zarówno tych, których zdolności i umiejętności warto rozwijać. Oferta szkół dla uczniów z trudnościami poszerza się. Jednak nie w każdej szkole pracuje pedagog, a jeżeli pracuje to w niewystarczającej liczbie godzin.

Zajęcia socjoterapeutyczne w ognisku wychowawczym finansuje Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja finansuje również etat terapeuty uzależnień dla rozwiązywania trudnych problemów.

W szkołach podstawowych i gimnazjum w naszej gminie uczniowie objęci są nauczaniem języka obcego od pierwszej klasy szkoły podstawowej.

3. Dożywianie

W szkołach na terenie miasta i gminy organizowane jest dożywianie . Dla dzieci i młodzieży ze szkoły podstawowej w Ślesinie, Wąsoszach i gimnazjum, wydawane są w obiady . W pozostałych szkołach w ramach dożywiania organizowany jest posiłek – II śniadanie dla dzieci (bułka, kanapka, drożdżówka). Dożywianiem objętych jest 310 dzieci (stan na 31.12.2008 r.), a które jest finansowane z budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach zadań własnych i programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

4. Opieka nad dzieckiem i rodziną

OPS udziela pomocy i otacza opieką dzieci i rodziny w zależności od potrzeb możliwości udzielenia tej pomocy. Pomoc ta jest różnego typu polega na wsparciu, rozmowie ze specjalistami z dziedziny prawnej i psychologicznej osób które potrzebują pomocy.

Zaobserwowano, że w roku 2008 liczba rodzin zastępczych na terenie gminy Ślesin w stosunku do 2006 roku uległa zwiększeniu. Natomiast zmniejszyła się liczba dzieci z terenu gminy Ślesin umieszczonych w rodzinach zastępczych.

Sytuację dzieci z rodzin problemowych z terenu Gminy Ślesin przedstawia poniższa tabela

Tabela nr 11 Dane dotyczące problemów opieki nad dziećmi.

Rok	2006	2007	2008
Liczba spraw dotyczących ograniczenia, zawieszenia lub pozbawienia opieki rodzicielskiej	-	-	-
liczba rodzin z terenu gminy mających nadzór kuratorski	7	9	12
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	-	-	-
Liczba rodzin zastępczych w gminie Ślesinie, które objęły opieką dzieci z terenu gminy Ślesin	4	3	9
Liczba dzieci z terenu gminy Ślesin umieszczonych w rodzinach zastępczych	9	7	7
Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji	-	-	-
Liczba dzieci adoptowanych	-	-	-

Źródło: MGOPS w Ślesinie i PCPR w Koninie

Miasto i Gmina Ślesin w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną ściśle współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie, które udziela pomocy w zakresie:

- wypłaty świadczeń dla rodzin zastępczych;
- pomocy terapeutycznej dla rodzin zastępczych w razie potrzeby;

- wypłaty pomocy pieniężnej dla usamodzielnionych wychowanków (w zakresie: kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie);
- zwolnienia rodziców z odpłatności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Potrzeby w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną

- konieczność zwiększenia opieki specjalistycznej;
- konieczność poprawy stanu niektórych boisk szkolnych i placów zabaw oraz tworzenie nowych dostosowanych do potrzeb zorganizowanych i bezpiecznych miejsc dla uczniów i całych rodzin;
- konieczność wdrażania programów mających na celu profilaktykę uzależnień i niedostosowania społecznego, w szczególności w zakresie wyrównywania szans edukacyjno-rozwojowych i zagospodarowania czasu wolnego;
- poprawa wyposażenia, szczególnie w działających świetlicach szkolnych i utworzenie świetlic środowiskowych.

2.4.1.4 System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi

Liczba osób starszych wykazuje tendencję malejącą. W roku 2002 osób w wieku poprodukcyjnym było 1840 osób, a w 2008 spadła do 1766.

Osoby w podeszłym wieku są szczególną grupą osób zdanych na opiekę, gdyż w tym okresie życia, narażeni są na różnego rodzaju schorzenia i niepełnosprawność.

Na problem starości można patrzeć z dwóch punktów widzenia: indywidualnego, gdy koncentrujemy się na problemach ludzi starszych wiekiem, żyjących samotnie oraz z punktu widzenia rodzinnego, gdy problemy ludzi starszych postrzegamy w kontekście problemów rodziny, w której żyją. Problemy pojawiają się wówczas, gdy człowiek z coraz większym trudem wykonuje zwykle lub odświętne czynności życiowe lub znacznie je ogranicza. W związku z powyższym niezbędne jest poświęcenie należytej uwagi tej znaczącej populacji społeczeństwa.

Z etycznego, psychologicznego i społecznego punktu widzenia, konieczne jest zapewnienie tej grupie osób specjalnych form pomocy, mających na celu jak najdłuższe utrzymanie ich we własnym środowisku. Z tego też względu osoby po 65 roku życia wymagają wsparcia, konieczna jest rozbudowa oferty usług środowiskowych jako alternatywnej formy usług do obecnej konieczności zamieszkania w domu pomocy społecznej w sytuacji nie radzenia sobie w codziennym życiu, poprzez:

- rozwój usług wspomagających, ułatwiających codzienne funkcjonowanie,
- rozwój form pomocy w okresowym wyręczaniu opiekunów rodzinnych
- mieszkania chronione dające możliwość maksymalnie długiej samodzielności,
- inicjowanie i wspieranie różnych form samopomocy- wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych.

Nowe rozwiązania w zakresie usług całodobowych dają możliwość pozostania tym osobom w swoim naturalnym środowisku, wspomagają ich w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych i prowadzenia gospodarstwa.

Rozwijanie systemu opieki nad osobami starszymi w podeszłym wieku i zniedołężniałymi wpływa z jednej strony na podniesienie jakości życia tych osób, z drugiej zaś na wydłużenie trwania życia oraz zwiększenie aktywności i mobilności.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć samotność, chorobę, inwalidztwo, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Wszystkie te problemy wskazują na istniejącą marginalizację osób starszych jako zbiorowości, czego przykładem może być stopniowe eliminowanie ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego w momencie przekraczania granicy wieku emerytalnego. Osoby starsze boją się nie tylko chorób i niepełnosprawności, ale także osamotnienia i nietolerancji, gdyż w dzisiejszych czasach panuje „kult młodości”.

Często człowiek starszy znajduje się w niekorzystnej sytuacji we własnej rodzinie. W toku licznych i szybkich przemian przeobrażeniu ulega także model rodziny. Znikają dwu-, trzypokoleniowe rodziny, w których osoby starsze mogły liczyć na opiekę, zainteresowanie. Rodzina, która w sferze emocjonalnej wypełniała całe życie usamodzielnia się, często partner umiera. Seniorzy nasi żyją najczęściej w rodzinach swych dzieci. Rodziny korzystają z obecności oraz pomocy babci czy dziadka, tym bardziej, że instytucje opieki nad dziećmi są słabo rozwinięte. Problem pojawia się wówczas, gdy starszy człowiek staje się niesprawny, zaczyna to obarczać rodzinę. Marginalnym zjawiskiem obecnych czasów jest również fakt, że osoby starsze stają się niepotrzebne, a pozwala się im egzystować ze względu na comiesięczną emeryturę, którą się im „zabiera”.

Rodzina, mimo chęci i starań, nie zawsze sama jest w stanie zapewnić pełną pomoc seniorom. Aby skuteczniej pomagać, ułatwiać tym ludziom życie, należy wspierać rodzinę w jej funkcjach opiekuńczych.

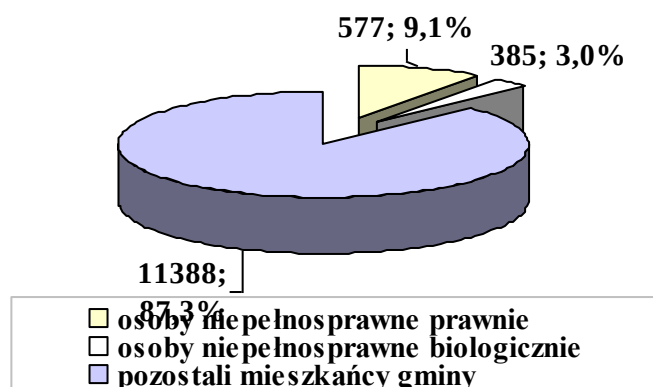
Dlatego, by temu zapobiec zostały powoływane do działań różne instytucje niosące pomoc ludziom w podeszłym wieku. Jedną z podstawowych instytucji służących osobom starszym jest

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Usługi oferowane w takich ośrodkach ściśle określa Ustawa o Pomocy Społecznej z 29 listopada 1990 (Dz U Nr 175,poz.1362 z 2009r). Celem głównym takiego ośrodka jest dążenie do jak największej samodzielności jej podopiecznych i ich aktywizacja w podejmowaniu działań zmierzających do poprawy jakości własnego życia.

Sieć istniejących instytucji i placówek wspomagających osoby starsze jest wciąż niewystarczająca, oferty są zbyt małe w stosunku do ogromu potrzeb społecznych. Dotyczy to zarówno miejsc jak i niezadowalającej jakości usług. W działaniach na rzecz ludzi starszych, obowiązkiem całego społeczeństwa, a zwłaszcza władz rządowych i samorządowych różnych szczebli, jest zapewnienie godnych warunków życia, należytej pozycji społecznej (przez właściwe regulacje prawne i rozwiązania organizacyjne). System wsparcia powinien obejmować zarówno opiekę, ale i kształcenie ludzi w podeszłym wieku.

Poniższy wykres prezentuje udział osób niepełnosprawnych z terenu gminy Ślesin w ogólnej liczbie mieszkańców w 2002 roku.

Osoby niepełnosprawne a ludność gminy w 2002 roku

Źródło Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002

W roku 2002 w gminie Ślesin zamieszkiwało 1657 osób niepełnosprawnych (w tym 758 mężczyzn i 899 kobiet), co stanowiło 12,70% ogółu mieszkańców gminy.

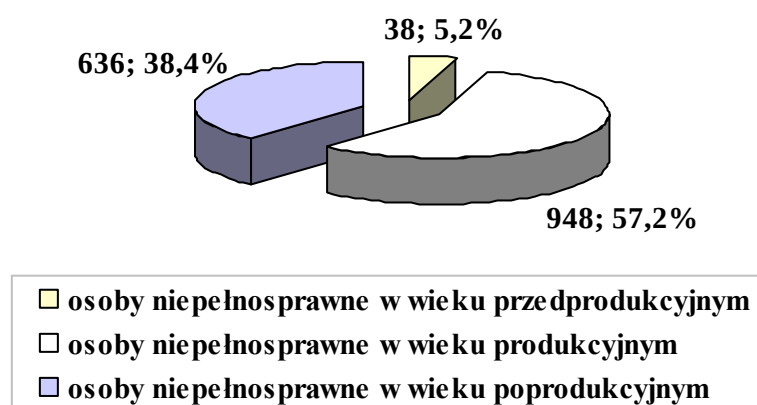
Niepełnosprawni są silnie zróżnicowaną grupą, nie tylko pod względem stopnia niepełnosprawności, ale także wieku, wykształcenia i źródła utrzymania. W skali całego kraju zdecydowana większość osób niepełnosprawnych – 84% – utrzymuje się głównie ze świadczeń społecznych: rent, emerytur i zasiłków (w 2008 roku z powodu niepełnosprawności z pomocy społecznej w gminie Ślesin skorzystały 115 rodzin liczące 299 osób i była to trzecia, pod względem liczby beneficjentów, przyczyna udzielania wsparcia; czwartą była długotrwała lub ciężka choroba – 61 rodziny liczące 140 osób). Jedynie dla 8% tej populacji główne źródło

utrzymania stanowi praca, zaś kolejne 8% pozostaje na utrzymaniu innych osób, nie posiadając własnych środków na przeżycie.

Prawie połowa osób niepełnosprawnych legitymuje się co najwyżej wykształceniem podstawowym, a to znacznie utrudnia wejście na rynek pracy i utrzymanie zatrudnienia.

Poniższe wykresy przedstawiają podział osób niepełnosprawnych z terenu gminy Ślesin według ekonomicznych grup wieku oraz strukturę ich wykształcenia w 2002 roku.

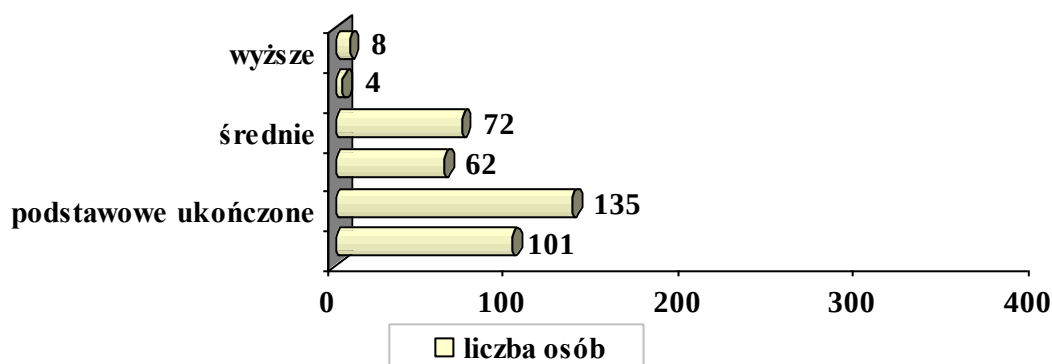
Osoby niepełnosprawne w gminie według ekonomicznych grup wieku w 2002 roku

Źródło: Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002

W 2002 roku blisko 57% niepełnosprawnych w gminie było w wieku produkcyjnym (948 osób), co było zjawiskiem niepokojącym. Liczną grupę reprezentowały osoby w wieku poprodukcyjnym (636 osoby). Najmniejszą liczebnie grupę stanowiły dzieci i młodzież – łącznie 73 osoby.

Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 r.

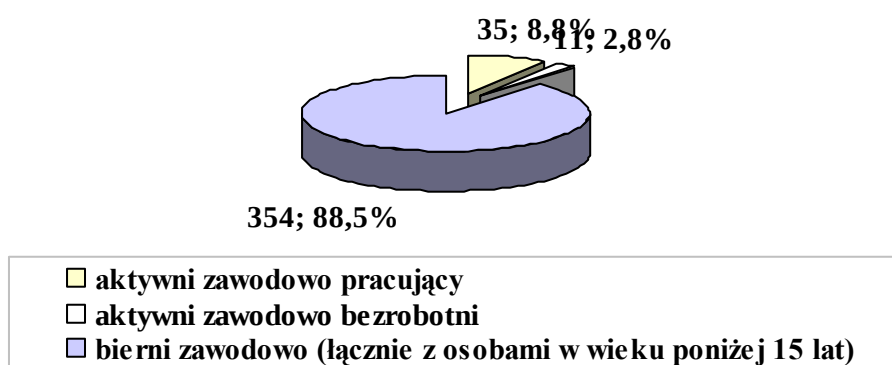
Źródło: Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W 2002 roku najliczniejszą grupę niepełnosprawnych w gminie stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym – 135 osób.

Osoby niepełnosprawne są bardzo zróżnicowaną grupą ludzi, w związku z tym konieczna jest polityka, która będzie respektować tę różnorodność. Szczególnej uwagi wymagają osoby o złożonych, wielorakich potrzebach uzależniających je od pomocy innych oraz ich rodziny. Niepełnosprawni – co pokazuje powyższy wykres – są często gorzej wykształceni, co zdecydowanie utrudnia ich funkcjonowanie na rynku pracy. Rodziny posiadające niepełnosprawne dzieci wymagają szczególnej uwagi, jeżeli chodzi o ich edukację i społeczne włączanie oraz możliwości rehabilitacyjne.

Poniższy wykres przedstawia podział osób niepełnosprawnych z terenu gminy Ślesin według aktywności ekonomicznej w 2002 roku.

Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Źródło Dane Narodowego Spisu Powszechnego 2002.

W 2002 roku zdecydowana większość osób niepełnosprawnych w gminie była bierna zawodowo – 354 osób. Wśród aktywnych zawodowo zarejestrowano 24 osoby pracujące i 11 osób pozostających bez pracy.

W przypadku osób niepełnosprawnych szczególnych wysiłków wymaga ich rehabilitacja społeczna i zawodowa, tj. m.in.: promocja dostępu osób niepełnosprawnych do zatrudnienia oraz budowa systemu wsparcia dla osób chorych psychicznie, których systematycznie przybywa. Wspomniane działania stwarzają możliwość integracji tej grupy osób z pozostałą częścią społeczeństwa. Jednocześnie nadal powinny być konsekwentnie likwidowane bariery architektoniczne, komunikacyjne oraz transportowe, utrudniające osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi w Polsce bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. Istnieje wiele czynników wpływających niekorzystnie na zatrudnianie osób niepełnosprawnych. Po stronie podażowej są to (poza relatywnie niskimi kwalifikacjami osób niepełnosprawnych): słabe motywacje i liczne bariery instytucjonalno-infrastrukturalne, a po stronie popytu na pracę: niechęć pracodawców i w konsekwencji znaczny

koszt ich motywowania oraz ogólnie trudny rynek pracy, charakteryzujący się słabą dynamiką tworzenia miejsc pracy.

Osoby niepełnosprawne w gminie Ślesin mogą korzystać z pomocy M-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Środowiskowego Domu Samopomocy w Ślesinie i Głębockiem. 5 osób z orzeczoną niepełnosprawnością umieszczonych jest w Domach Pomocy Społecznej w min.; Ślesinie, Koninie, Kole, Chróscin Zamku.

2.4.1.5. Rynek pracy i bezrobocie w gminie Ślesin

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej.

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki, zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

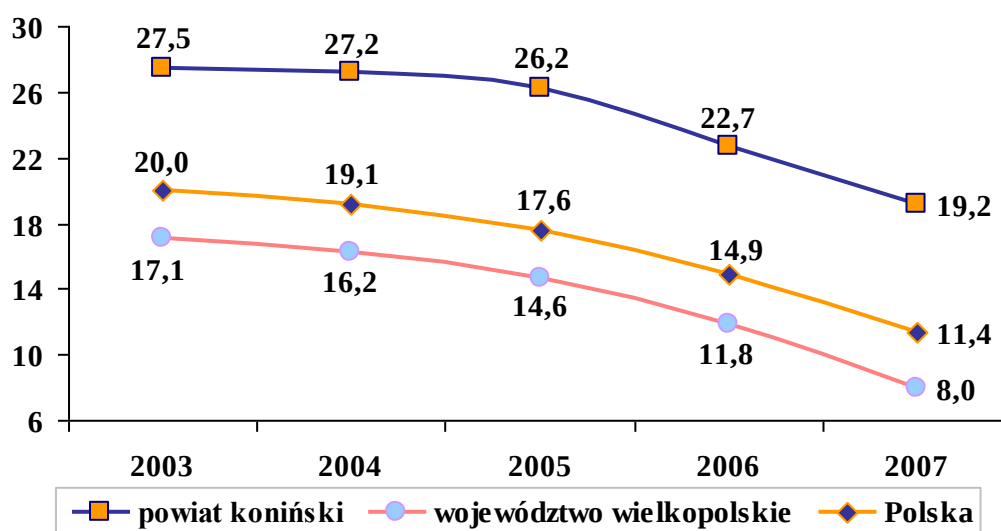
Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontraktu socjalnego, która pozwala na uzależnienie pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wyzwalają zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

Poniższy wykres przedstawia stopę bezrobocia w powiecie konińskim, województwie wielkopolskim i kraju w latach 2003-2007

Stopa bezrobocia w powiecie konińskim, województwie wielkopolskim i kraju w latach 2003-2007

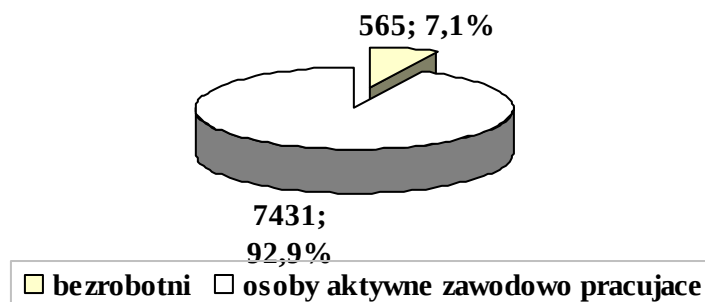

Źródło Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Stopa bezrobocia to procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, ale bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Analizując powyższy wykres, należy stwierdzić, iż w latach 2003-2007 powiat koniński charakteryzował się znacznie wyższą, w stosunku do województwa wielkopolskiego i kraju, stopą bezrobocia. Generalnie w skali całego kraju – z uwagi na poprawę kondycji gospodarki – mamy do czynienia z powolnym zmniejszaniem się stopy bezrobocia.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie na dzień 31 grudnia 2008 roku w gminie Ślesin pozostawało zarejestrowanych 565 bezrobotnych, ale w grudniu 2009r zarejestrowanych były 732 osoby co oznacza wzrost o 28% . Wśród ogółu bezrobotnych większą liczebnie grupą były kobiety, które stanowiły 64% (364 osób). Prawo do zasiłku posiadało 161 osób. Warto też zauważyć, że bezrobocie na terenie gminy ma charakter sezonowy i zwiększa się po zakończeniu jesiennych prac polowych. Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Bezrobotni i osoby aktywne zawodowo pracujące w gminie z końcem 2008 roku

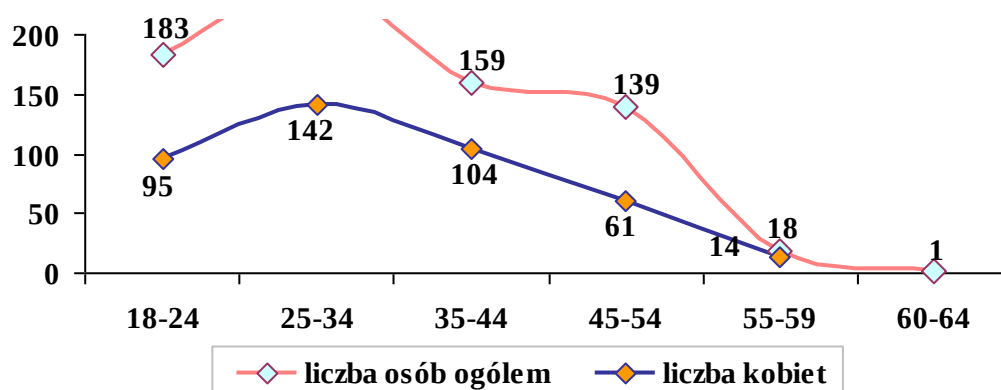

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie

Spośród 7996 osób z terenu gminy Ślesin będących w wieku produkcyjnym z końcem 2008 roku 7% pozostawało bez zatrudnienia.

Dla scharakteryzowania zjawiska bezrobocia w gminie niezwykle ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

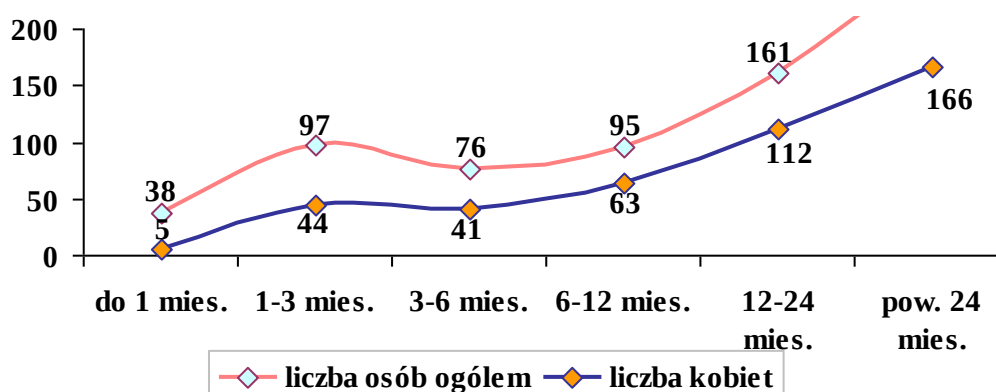
Bezrobotni z terenu gminy według wieku z końcem 2008 roku

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie

Z końcem 2008 roku w grupie bezrobotnych najwięcej było ludzi młodych, często nie posiadających wcześniejszych doświadczeń zawodowych. Osoby w dwóch najmłodszych grupach wiekowych stanowiły 75% ogółu bezrobotnych w gminie. Było to porównywalne sytuacją w kraju. Niepokój budziła również grupa osób, które przekroczyły 45. rok życia. Osobom pozostającym jeszcze w wieku produkcyjnym, ale już niemobilnym, zdecydowanie trudniej znaleźć pracę i zdobyć nowe kwalifikacje zawodowe. Największy udział kobiet wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowano w przedziałach wiekowych 25-34 lata (25%) i 35-44 lata (18%).

Bezrobotni z terenu gminy według czasu pozostawania bez pracy z końcem 2008 roku

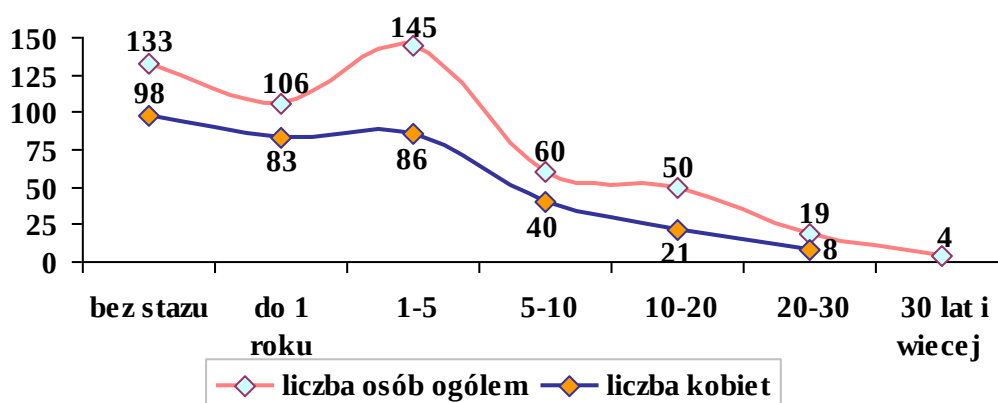

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie.

Powrót do pracy jest tym trudniejszy, im dłuższy jest okres pozostawania poza zatrudnieniem, co wyraźnie widać na powyższym zestawieniu. Brak pracy może powodować

nieodwracalne szkody nie tylko ekonomiczne, ale przede wszystkim społeczne, łącznie z daleko idącą demoralizacją i wykluczeniem osób pozostających bez zatrudnienia. Długotrwale bezrobotni, którzy z końcem 2008 roku stanowili najliczniejszą grupę pozostających bez pracy w gminie, często nie są w stanie samodzielnie wrócić do zatrudnienia, stąd tak ważne w ich przypadku są: poradnictwo zawodowe, praca socjalna oraz kluby integracji społecznej. Udział kobiet był najwyższy w grupach osób długotrwale bezrobotnych.

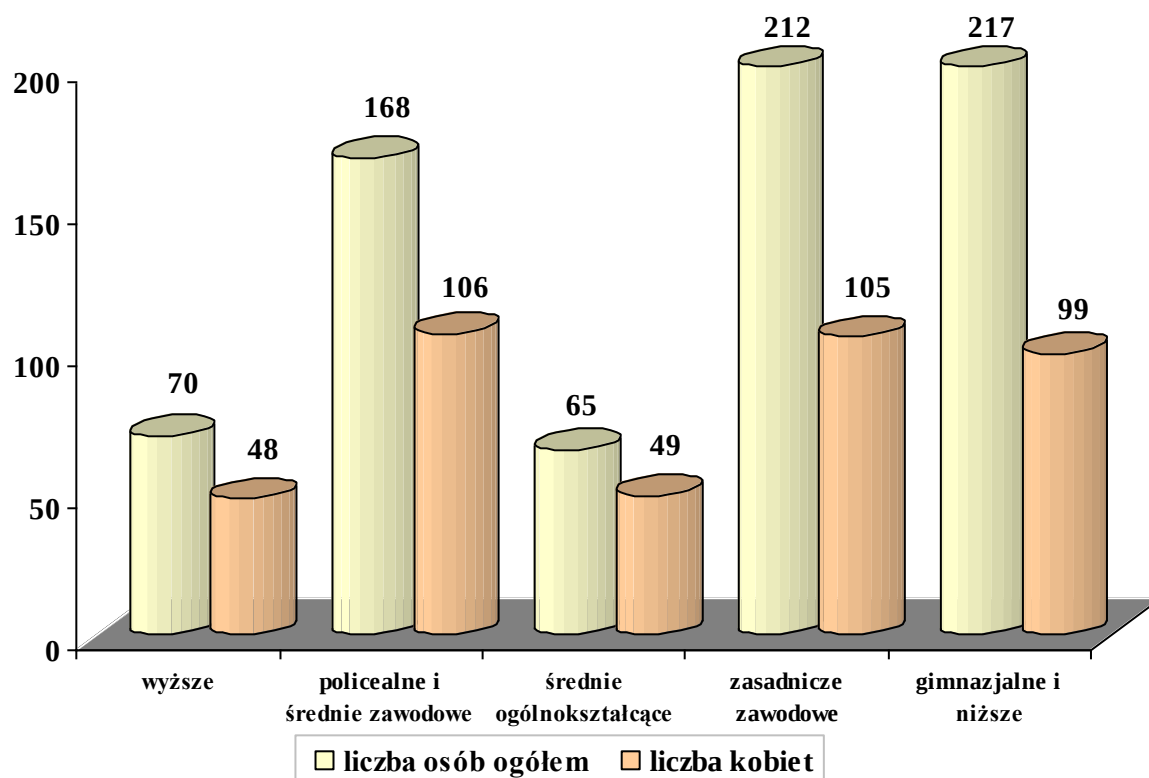
Bezrobotni z terenu gminy według stażu pracy z końcem 2008 roku

Źródło :Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie.

Staż pracy warunkujący zdobycie doświadczenia zawodowego jest cechą niezwykle pożądaną przez pracodawców. Z końcem 2008 roku najliczniejszą grupę bezrobotnych w gminie stanowiły osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat (28% bezrobotnych) i bez doświadczenia zawodowego (25,7%). W programach aktywizujących osoby bezrobotne należy zatem zwrócić szczególną uwagę na osoby młode, w tym absolwentów, tak by mieli możliwość zdobycia pierwszych doświadczeń zawodowych. Najwięcej kobiet było w grupie bezrobotnych bez stażu pracy (73,7%) oraz ze stażem pracy od 5 do 10 lat (66,7%).

Bezrobotni z terenu gminy według wykształcenia z końcem 2008 roku

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie.

Z końcem 2008 roku zdecydowanie lepszą sytuację na lokalnym rynku pracy posiadały osoby z wykształceniem wyższym; tych w rejestrach bezrobotnych figurowało najmniej. Problem bezrobocia w największym stopniu osiągał osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym. Zestawiając ten fakt z sytuacją na rynku pracy, należy nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób już bezrobotnych szczególny nacisk należy położyć na szkolenia, doksztalcenie i zmianę kwalifikacji zawodowych. W grupach osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i średnim zawodowym dominowały kobiety, których udział wynosił odpowiednio 18,5% i 18,7%.

2.4.1.6 Bezpieczeństwo publiczne i patologie społeczne

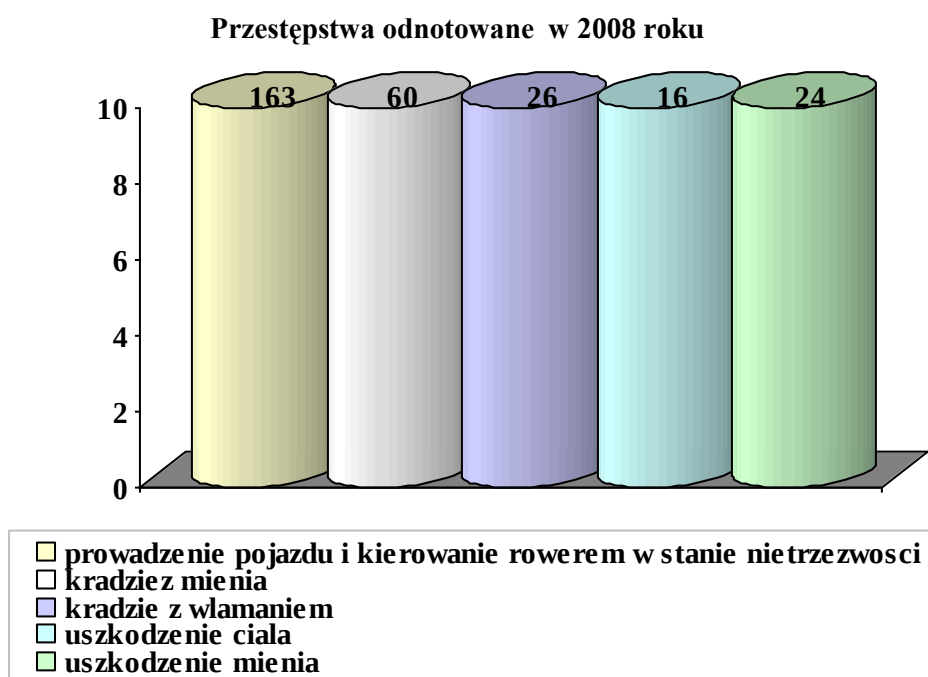
Na terenie gminy funkcjonuje jeden Posterunek Policji w Ślesinie, w którym zatrudnionym jest 18 policjantów. Komisariat obsługuje 2 gminy: Ślesin i Skulsk. Siedziba Posterunku wymaga modernizacji i doposażenia w odpowiadający współczesnym standardom sprzęt. Kadra zatrudniona w Policji jest niewystarczająca zwłaszcza w okresie letnim, gdy

występuje duże nasilenie ruchu turystycznego na terenie ośrodków wypoczynkowych zlokalizowanych w gminie.

Według badań TNS OBOP z 2006 roku, 70% mieszkańców Polski czuło się bezpiecznie w miejscu zamieszkania, a 28% wyraziło odmienny pogląd (badania przeprowadzono na zlecenie policji wśród osób powyżej 15. roku życia).

Przestępczość jest jednym z tych zjawisk społecznych, które odciskają dotkliwe piętno na funkcjonowaniu lokalnej społeczności. Jest to margines życia społecznego, ale intensywność zdarzeń oraz częstotliwość, z jaką występują, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność gminy Ślesin.

Z analizy stanu zagrożenia przestępczością za okres 12 miesięcy 2008 roku wynika, iż na terenie gminy wszczęto 321 postępowań przygotowawczych, co stanowiło 79% wszystkich postępowań prowadzonych przez Komisariat Policji w Ślesinie, który obsługuje teren gminy Ślesin i Skulsk. Dane szczegółowe dotyczące przestępczości wg danych komisariatu.

Źródło: Dane Komisariatu Policji w Ślesinie.

Analizując powyższe zestawienie, należy stwierdzić, iż najczęściej popełnianymi przestępstwami na terenie w gminy Ślesin w roku 2008 było prowadzenie pojazdu lub kierowanie rowerem w stanie nietrzeźwości oraz kradzież mienia. Ponadto odnotowano 5 zdarzeń związanych z narkotykami. Na ogólną liczbę przestępstw 386 zostało wykrytych.

Natomiast na terenie działania Komisariatu w omawianym okresie popełniono 181 przestępstw o charakterze kryminalnym (rozboje, uszkodzenia ciała, kradzieże, kradzieże z

włamaniem, uszkodzenia mienia), 186 przestępstw drogowych (nietrzeźwi kierowcy, wypadki) Wykrywalność przestępstw wynosiła 95,5%.

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej – Kuratorzy dla dorosłych przy Sądzie Rejonowym w Koninie, w 2008 roku dozorem kuratora objęto 164 osoby z terenu gminy Ślesin, którym warunkowo zawieszono karę pozbawienia wolności. Dozór uproszczony prowadzono nad 66 osobami, a nadzór nad wykonywaniem kary ograniczenia wolności nad 45 osobami. Większość z tych osób ukarano za jazdę rowerem po spożyciu alkoholu, stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej wobec członków rodziny.

Problemy wynikające z picia alkoholu i zażywania narkotyków stanowią obecnie jedną z poważniejszych kwestii dotyczących patologii społecznej. Zjawisko to ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego (wzrasta liczba nieletnich nietrzeźwych sprawców przestępstw, ale również nieletnich nietrzeźwych ofiar), jak również ogólny stan zdrowia populacji, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy, a także na relacje interpersonalne z rówieśnikami i środowiskiem rodzinnym.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych jest trudna do ustalenia. Z jednej strony możemy się opierać na danych szacunkowych ustalonych dla populacji, m.in. przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które prezentuje poniższe zestawienie, z drugiej na danych przedstawianych przez poszczególne instytucje podejmujące kwestie uzależnień w swej działalności statutowej.

Tabela nr 12. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tys. mieszk.	W mieście 25 tys. mieszk.	W gminie 10 tys. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło: Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Definiując problem alkoholizmu, przyjmuje się, że jest to całokształt problemów związanych z używaniem napojów alkoholowych. Rozumie się przez to zarówno decyzje dotyczące rozpoczynania picia alkoholu, jak i decyzje polegające na niemożności przzerwania picia alkoholu. Problem alkoholizmu rozpatrywany jest w dwóch płaszczyznach:

- jako choroba alkoholowa (utrata kontroli picia, niemożność utrzymania się w abstynencji);
- jako zagadnienie spożycia napojów alkoholowych i akceptowanych przez społeczeństwo wzorów picia, co stwarza konieczność poszukiwania alkoholu.

Rozmiary zjawiska uzależnień odnotowane w oficjalnych statystykach różnią się od faktycznego stanu. Najlepiej widać to w sferze odczuć społecznych mieszkańców, którzy bardzo często wskazują na uzależnienia jako poważny problem społeczny. Spośród 402 rodzin objętych pomocą społeczną przez M-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesinie w 2008 roku, 48 rodzin liczących 196 osób swą trudną sytuację życiową tłumaczyło problemem alkoholowym. Nie było uwidocznione używanie narkotyków. W analizowanym roku z tytułu narkomanii miejscowy Ośrodek nie świadczył pomocy, co jednak nie może być tożsame z twierdzeniem zupełnego braku występowania zjawiska.

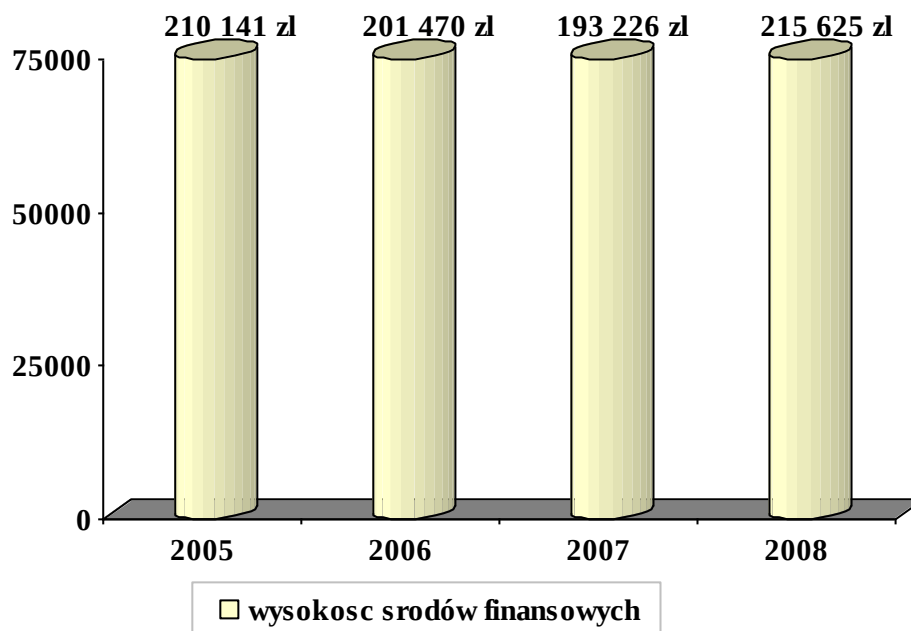
Aby eliminować niekorzystny wpływ uzależnień na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalane corocznie przez Radę Miejską Gminy programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. W 2008 r. do głównych zadań ww. programu w gminie Ślesin należały:

- diagnoza lokalnych problemów i zasobów w sferze rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- zwiększanie dostępu do wiedzy na temat skutków i mechanizmów uzależnień środkami psychoaktywnymi,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają również podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ślesinie w ramach przysługujących jej uprawnień działania. W 2008 roku Komisja rozpatrzyła 12 wniosków

dotyczących skierowania na leczenie odwykowe osób uzależnionych; w przypadku 2 osób wystąpiła do sądu z wnioskiem o przymusowe leczenie. Poniższy wykres przedstawia wielkość środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie Ślesin w latach 2005-2008.

Środki finansowe służące rozwiązywaniu problemów uzależnień w gminie w latach 2005-2008

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ślesinie.

Wielkość środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie Ślesin rosła z roku na rok i w kolejnych latach wyniosła: w 2005 r. – 210.141zł, w 2006 r. – 201.470 zł, w 2007 r. – 193.226 zł, a w 2008 r. – 215.625 zł.

Do instytucji świadczących pomoc i wsparcie osobom i rodzinom dotkniętym lub zagrożonym problemami uzależnień z terenu gminy Ślesin należą Punkt Konsultacyjny i Ognisko Wychowawcze prowadzone w Ślesinie przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.

2.4.1.7 Kultura, Sport i Turystyka

W zakresie kultury, sportu i rekreacji działalność na terenie gminy prowadzą: Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Ślesin, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, kluby sportowe dla młodzieży i dorosłych, Kluby Seniora oraz 13 świetlic wiejskich większości na bazie strażnic OSP. W gminie jest 25 boisk sportowych. Szczególnym bogactwem gminy są jej walory rekreacyjno-wypoczynkowe. Na terenie gminy znajduje się ciąg dużych jezior - w tym Jezioro

Ślesieńskie, Wąsowsko-Mikorzyńskie, Licheńskie oraz duże obszary leśne, które stanowią 20% powierzchni gminy. Ta część gminy należy do goplańsko-kujawskiego obszaru krajobrazu chronionego. Jeziora połączone z kanałem Warta - Gopło stanowią wielokilometrową pięknie usytuowaną trasę turystyczną. Nad jeziorami zlokalizowane są liczne ośrodki wypoczynkowe oferujące kilka tysięcy miejsc noclegowych oraz Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Częściowo zbadane pokłady wód geotermalnych stanowią dla gminy nową perspektywę rozwoju w kierunku ich wykorzystania.

2.4.2 Katalog zidentyfikowanych problemów społecznych w gminie

I. Analiza i typologia problemów społecznych:

1. Dezintegracja rodziny, w tym niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin, szczególnie wielodzietnych dotkniętych patologią:

- Przyczyny: *brak czasu, ubóstwo, niezaradność życiowa, brak ambicji*
- Skutki: *przemoc, bezrobocie, rozpad rodziny, brak środków do życia,*

2. Nadużywanie alkoholu, uzależnienia i współuzależnienia:

- Przyczyny: *brak pracy, niezaradność życiowa, trudne sytuacje rodzinne, brak ambicji, brak perspektyw;*
- Skutki: *rozpad rodziny, samotność, przemoc, bezrobocie, ubóstwo*

3. Bezrobocie, szczególnie długotrwale, ubóstwo:

- Przyczyny: *niezaradność, niski poziom wykształcenia i aktywności;*
- Skutki: *ubóstwo, pogłębiająca się patologia, w szczególności alkoholizm, rozpad rodziny, samotność, brak środków do życia, migracja.*

4. Ograniczony dostęp do poradnictwa i usług specjalistycznych, w szczególności usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i obywatelskich

- Przyczyny: *niedobór środków finansowych na zatrudnienie specjalistów i organizację gabinetów;*
- Skutki: *większe problemy zdrowotne, wzrost zachorowań, wzrost ilości osób niepełnosprawnych w gminie, zaniedbania higieniczne, wychowawcze, rozwojowe, niższe szanse edukacyjne, wzrost patologii życia rodzinnego, wzrost osób uzależnionych od alkoholu i innych środków uzależniających*

5. Niewystarczająca ilościowo i rodzajowo liczba form aktywnego i zorganizowanego spędzania czasu wolnego:

- Przyczyny: niedobór środków finansowych, brak organizatorów, opiekunów oraz chęci i motywacji; niedobór w gminie miejsc na zorganizowane formy czasu wolnego, niewystarczające wyposażenie bazy sportowo-rekreacyjnej;
- Skutki: małe możliwości rozwoju zainteresowań dzieci i młodzieży co rzutuje na wybór dalszego kształcenia: wzrost patologii – obniża się wiek inicjacji alkoholowej, wzrost uzależnień od różnych używek, wzrost agresji, wandalizmu, eurosieroctwa wśród dzieci i młodzieży; samotność i odosobnienie społeczne osób starszych, bierność społeczna.

6. Niewystarczające zasoby mieszkaniowe:

- Przyczyny: niewystarczająca ilość mieszkań przejściowych i socjalnych.
- Skutki: obniżony poziom standardu bytowego, rozwój różnych form patologii w złych warunkach mieszkaniowych,

9. Brak dostatecznego wsparcia dla osób chorych, niepełnosprawnych, starszych:

- Przyczyny: brak specjalistów (rehabilitantów, terapeutów, wolontariuszy), znieczulica społeczna, brak funduszy, brak kompleksowego lokalnego systemu pomocy tej grupie osób; brak ruchu wolontarystycznego i pomocy sąsiedzkiej, negatywne postawy wobec niepełnosprawności; wzrost kosztów leczenia i rehabilitacji; starzenie się społeczeństwa;
- Skutki: samotność, zniechęcenie, piętrzące się problemy dnia codziennego osób i rodzin niepełnosprawnych, niewystarczająca opieka zdrowotna- zwiększające się problemy zdrowotne, pogłębiające się różnice kulturowe, obyczajowe, cywilizacyjne pomiędzy osobami starszymi a młodszym pokoleniem, niski poziom zaangażowania mieszkańców na rzecz osób starszych, niski poziom integracji międzypokoleniowej, niska aktywność społeczna tej grupy, niska kondycja fizyczna i zdrowotna.

10. Marginalizacja społeczna:

Osoby dotknięte wcześniej omówionymi problemami społecznymi: bezrobociem, znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej spowodowanej brakiem pracy, niepełnosprawne, dotknięte chorobą alkoholową, pozbawione opieki i wsparcia rodziny są narażone na izolację. Często osoby, które borykają się z takimi problemami tworzą hermetyczne grupy niedostosowane społecznie i zagrożone całkowitym wykluczeniem ze społeczeństwa.

Marginalizacja grup społecznych wyraża się w braku uczestnictwa grup społecznych w tych sferach życia, w których – stosownie do określonych kryteriów - uzasadnione jest

oczekiwanie, że osoby lub grupy będą uczestniczyły. Marginalizacja grup społecznych wywołuje szereg negatywnych skutków społecznych.

Potrzeby środowiska w zakresie polityki społecznej :

1. Dalszy rozwój form zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży z udziałem: MGOK, TPD, szkół, biblioteki, świetlic wiejskich, klubów sportowych;
2. Zapobieganie samotności osób starszych, chorych, samotnych poprzez pomoc rodziny, sąsiadów, wolontariuszy, MGOPS, OSP, szkół, bibliotek; organizacje pozarządowe;
3. Rozwój aspiracji życiowych i edukacyjnych oraz zawodowych mieszkańców gminy poprzez organizację kursów językowych, szkoleń zawodowych z udziałem PCPR, PUP, Konińskiej Izby Gospodarczej, UMG, szkół, OSP i innych organizacji pozarządowych;
4. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych z udziałem : PUP, Klub Integracji Społecznej, organizacji pozarządowych.
5. Zapewnienie większej dostępności mieszkańcom gminy do specjalistycznych świadczeń lekarskich i usług rehabilitacyjnych .
6. Zwiększenie możliwości korzystania w gminie z pomocy specjalistów z zakresu psychologii, logopedii, pedagogiki, psychiatrii terapii uzależnień i innych.
7. Zintensyfikowanie działań na rzecz objęcia szerszą opieką osób niepełnosprawnych .
8. Utworzenie w gminie biura porad rodzinno - prawnych .

2.4.3. Hierarchizacja problemów społecznych uznanych za dominujące

Za najważniejsze problemy społeczne w gminie Ślesin uznano:

1. Bezrobocie, w tym problem bezrobocia osób młodych, niski poziom materialny rodzin, ale także uzależnienie od różnego rodzaju świadczeń socjalnych, wyuczona bezradność,
2. Niski poziom wykształcenia i mała aktywność zawodowo - społeczna spowodowana nierównymi szansami w dostępie do usług edukacyjnych i awansu społecznego .
3. Niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, spowodowany bezproduktywnym spędzaniem czasu wolnego, niedoborem w zakresie aktywnych i zorganizowanych form spędzania czasu wolnego, głównie na terenie wiejskim.
4. Wzrost przejawów patologii społecznej wśród społeczeństwa gminy (nadużywanie alkoholu, agresja, wymuszenia, kradzieże, niszczenie mienia, przemoc, pojawienie się innego rodzaju uzależnień),

5. Ograniczony dostęp do specjalistycznych usług medycznych, rehabilitacyjnych oraz do specjalistów rodzinnych i zawodowych: pedagogów, psychologów, prawników, logopedów, terapeutów, doradców zawodowych i innych.
4. Izolacja , samotność, wykluczenie społeczne osób starszych i długotrwale chorych. Brak wystarczającego wsparcia dla osób chorych, samotnych,
5. Problem osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów.
6. Niski poziom integracji i aktywności społecznej mieszkańców, mało organizacji pozarządowych, niewystarczająca współpraca i koordynacja sektorów: samorządowego, pozarządowego i prywatnego, brak partnerstwa i kompleksowych rozwiązań w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów społecznych.

2.5. KAPITAŁ SPOŁECZNY GMINY

2.5.1. Inwentaryzacja mocnych stron gminy w zakresie spraw społecznych, w tym zasoby w postaci organizacji społecznych i zakresu współdziałania z nimi

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym.

Wnikliwe opracowanie mocnych i słabych stron gminy jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT dokonana została przez uczestników warsztatów . Uczestniczył w niej również Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ślesin. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **siły** – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **słabości** – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **szanse** – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- **zagrożenia** – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Kwestia osób bezrobotnych

Mocne strony

- wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości,
- dobre przygotowanie pracowników pomocy społecznej do pracy z osobami bezrobotnymi,
- istnienie organizacji pozarządowych pomagających osobom bezrobotnym, z którymi współpracują władze lokalne.

Słabe strony

- wysoki poziom bezrobocia długotrwałego, szczególnie wśród kobiet,
- występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia,
- niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych długotrwale,
- niepodnoszenie kwalifikacji przez osoby bezrobotne długotrwale,

Szanse

- współpraca władz lokalnych i regionalnych z partnerami społecznymi w ramach rozwiązywania problemów osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych,
- powiązanie programów dla bezrobotnych długotrwale z programami rozwoju zasobów ludzkich, przekwalifikowań i reorganizacji,
- wzrost mobilności zawodowej i geograficznej,
- wzrost dostępności kształcenia ustawicznego na obszarach wiejskich.

Zagrożenia

- wzrost bezrobocia długotrwałego i dziedziczenia bezrobocia,
- rozwój zjawiska wykluczenia społecznego w niektórych grupach społecznych,
- występowanie zjawiska osłabienia instytucji rodziny w zbiorowościach dotkniętych długotrwałym bezrobociem,
- istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia.

Kwestie dzieci, młodzieży i rodziny

Mocne strony

- dostateczna ilość środków finansowych,
- współpraca pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką dzieci i młodzieży,
- aktywna działalność pracowników służb społecznych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,

- dobra komunikacja pomiędzy pracownikami sfery samorządowej a przedstawicielami sektora pozarządowego,
- prowadzenie przez samorząd działań w zakresie zapobiegania dysfunkcjom rodziny,
- wspieranie przez samorząd organizacji pozarządowych i grup nieformalnych pracujących na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny,
- wysoki poziom aktywności w poszukiwaniu środków pozabudżetowych,
- zabezpieczanie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego,
- wysokie osiągnięcia w sporcie i nauce

Słabe strony

- niedobór infrastruktury specjalistycznej,
- słaba integracja.
- brak koordynacji działań i niedoskonały przepływ informacji między podmiotami świadczącymi pomoc w zakresie wyjścia z kryzysu

Szanse

- szansa na poprawę polityki społecznej wobec dzieci, młodzieży i rodziny dzięki członkostwu Polski w Unii Europejskiej,
- sprzyjająca udzielaniu pomocy społecznej dzieciom i młodzieży decentralizacja władzy,
- zadowalający poziom współpracy pomiędzy szkołą a rodziną,
- prowadzenie przez szkoły programów profilaktycznych,
- stworzenie zespołu interdyscyplinarnego.

Zagrożenia

- występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnień, rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocia, przemocy w rodzinie i ubóstwa, eurosieroctwo,
- niewystarczająca opieka medyczna w szkołach,
- brak stabilności prawnej w dziedzinie pomocy społecznej dziecku i rodzinie,

Kwestia osób uzależnionych

Mocne strony

- dobrze przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi,
- istnienie dobrze przygotowanej bazy lokalowej,

- dysponowanie stałymi środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych,
- włączanie się społeczności lokalnej w działania pomocowe,
- prawidłowe wykorzystywanie środków pochodzących z zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
- wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami zajmującymi się uzależnieniami,
- dobra współpraca z Kościołem.

Słabe strony

- brak bazy leczenia odwykowego,
- deficyt odpowiednich miejsc pobytu dla ofiar przemocy,
- brak organizacji pozarządowych zajmujących się osobami uzależnionymi.

Szanse

- traktowanie uzależnień jako problemu społecznego,
- współpraca pomiędzy fachowcami różnych dziedzin na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom,
- dostateczne wykorzystywanie systemu informacji.

Zagrożenia

- brak wystarczających możliwości sprostania potrzebom w zakresie uzyskiwania pomocy w dziedzinie uzależnień,
- niska skuteczność i efektywność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych,
- brak systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy,
- oznaki zmęczenia, bezsilności i bezradności w społeczeństwie.

Kwestia osób bezdomnych

Mocne strony

- możliwość określenia liczby bezdomnych,
- dostrzeganie różnorodności problemu bezdomności i stosowanie działań zapobiegawczych,
- informowanie bezdomnych o ich prawach i możliwościach uzyskania pomocy,
- dostateczne angażowanie służb do działań na rzecz bezdomnych,

Słabe strony

- występowanie problemu minimalizowania zjawiska bezdomności w małych społecznościach lokalnych,
- brak standaryzacji usług dla bezdomnych,
- brak organizacji pozarządowych niosących pomoc bezdomnym.

Szanse

- obiektywne przedstawianie zjawiska bezdomności,
- społeczna akceptacja osób bezdomnych.

Zagrożenia

- ograniczony dostęp do programów rządowych przeciwdziałających bezdomności,
- istnienie zjawiska długotrwałego bezrobocia wśród osób bezdomnych,
- nieograniczanie praw obywatelskich osobom bezdomnym.

Kwestia ludzi starszych

Mocne strony

- dostateczny dostęp osób starszych do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- profesjonalne przygotowanie kadry w świadczeniu pomocy osobom starszym,
- prawidłowy obieg informacji o formach pomocy społecznej,
- dobra dostępność domów pomocy społecznej,
- możliwość realizowania się w organizacjach samopomocowych,
- poprawianie sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym codzienne życie.

Słabe strony

- niski poziom życia osób starszych,
- zmiana modelu rodziny wielopokoleniowej na jedno-, dwupokoleniową,
- wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców gminy,
- niekorzystanie ze wsparcia wolontariuszy w dziedzinie pomocy osobom starszym.

Szanse

- szkolenie kadry realizującej pomoc osobom starszym,
- uwrażliwianie systemu oświaty na problem osób starszych,
- koordynacja działań podmiotów na rzecz osób starszych,
- dokładne rozpoznanie potrzeb osób starszych,
- sprzyjająca pomocy osobom w III wieku ogólna sytuacja społeczna kraju.

Zagrożenia

- wzrost liczby osób samotnych,
- brak działań w zakresie dostosowywania standardów usług do wymogów Unii Europejskiej,

- niedostosowana do osób starszych infrastruktura,
- migracja ludzi młodych na inne tereny,
- niesprzyjająca pomocy osobom w III wieku sytuacja finansowa kraju.

Kwestia osób niepełnosprawnych

Mocne strony

- funkcjonowanie organizacji pozarządowych w sferze niepełnosprawności, z którymi współpracują instytucje samorządowe,
- zaangażowanie środowiska osób niepełnosprawnych w działalność samopomocy,
- upowszechnianie w środowisku lokalnym pozytywnych wzorców postaw filantropijnych i charytatywnych,
- dostateczna oferta opieki nad osobami niepełnosprawnymi:

Słabe strony

- istnienie barier utrudniających pełen udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- niewystarczająca oferta pomocy osobom niepełnosprawnym,
- słaba baza rehabilitacyjna dla osób niepełnosprawnych,
- niepełne rozpoznanie liczby osób niepełnosprawnych.

Szanse

- wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie edukacji o rozumieniu potrzeb osób niepełnosprawnych,
- równomierne korzystanie ze środków pozabudżetowych i pomocowych,
- sprzyjająca pomocy osobom niepełnosprawnym sytuacja ekonomiczno-gospodarcza kraju,
- upowszechnianie w mediach problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw,
- likwidowanie barier architektonicznych.

Zagrożenia

- wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej, usługi opiekuńcze i stacjonarne.

Rozwój kadr i służb pomocowych

Mocne strony

- pomoc Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych,
- posiadanie wyspecjalizowanej kadry pracowników pomocy społecznej,
- prowadzenie działań socjalnych z rodziną,
- łatwy dostęp do placówek oświatowych zajmujących się kształceniem w zakresie usług opiekuńczych.

Słabe strony

- deficyt pracowników kompleksowo zajmujących się rodzinami z różnymi problemami,
- przeciążenie pracowników socjalnych liczbą zadań.

Szanse

- odpowiednie do potrzeb rynku przygotowanie zawodowe absolwentów szkolnictwa w zakresie służb pomocy społecznej,
- stałe doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej; uczestniczenie kadry pomocy społecznej w szkoleniach,
- szeroka współpraca z jednostkami pomocy społecznej prowadzonymi przez inne podmioty.

Zagrożenia

- niewystarczająca w stosunku do potrzeb ilość wykwalifikowanej kadry.

Inne mocne i słabe strony lokalnego systemu polityki społecznej

Mocne strony

- atrakcyjne położenie geograficzne – obszar turystyczny,
- znaczny potencjał ludzi w wieku produkcyjnym,
- stałe diagnozowanie problemów społecznych,
- rejony pracy socjalnej w gminie (ułatwiona organizacja pracy, kontakt ze środowiskiem, co służy właściwej diagnozie i ułatwia skuteczne rozwiązywanie problemów),
- rozwinięta baza pomocowa dla osób niepełnosprawnych (ŚDS),
- usługi domowe dla osób przewlekle chorych, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane do potrzeb,

- środowiskowe ognisko wychowawcze – zajęcia terapeutyczne, wyrównawcze, edukacyjne,
- dobre przygotowanie oraz doświadczenie zawodowe pracowników pomocy społecznej,
- współpraca pomiędzy jednostkami pomocy społecznej,
- współpraca z pracodawcami,
- umiejętne dysponowanie posiadanymi środkami,
- kontakt z rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej,
- znajomość lokalnego środowiska i jego potrzeb,
- otwarcie na zmiany,
- współpraca z instytucjami rządowymi i pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka, rodziny, osób niepełnosprawnych, chorych psychicznie,
- umiejętność szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych,
- szczególna troska o seniorów i kombatantów (klub seniora umożliwiający spędzenie czasu wolnego).

Słabe strony

- wzrost bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, niedojrzałość emocjonalna rodziców, problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc w rodzinie, konflikty międzypokoleniowe),
- postępujące zubożenie części społeczeństwa,
- niż demograficzny oraz starzenie się społeczeństwa,
- likwidacja miejsc pracy i wzrost bezrobocia powodujące wzrost liczby świadczeniobiorców,
- ograniczony dostęp do niektórych placówek pomocowych (poradnie specjalistyczne, rehabilitacyjne),
- bariery architektoniczne zwłaszcza w miejscu zamieszkania,
- wzrost liczby osób uzależnionych od alkoholu i obniżenie wieku inicjacji alkoholowej,
- brak nowych kwalifikacji potrzebnych na rynku pracy,
- wzrost przestępczości i uzależnień,
- osłabienie funkcji rodziny naturalnej,
- niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu (w świetlicach wiejskich, dostępu do Internetu,
- ograniczony dostęp do specjalistów ds. uzależnień, psychologów, terapeutów, prawników i innych,
- brak usług domowych w godzinach popołudniowych dla osób starszych,

- brak usług opiekuńczej,
- wzrost zjawiska przemocy w rodzinach z uwagi na szerzący się alkoholizm.

2.5.2. Określenie poziomu integracji społecznej oraz pożądanego stanu w tym zakresie.

A) czynniki sprzyjające integracji:

- partnerstwo
- imprezy okolicznościowe, lokalne
- promocja
- patriotyzm lokalny
- baza lokalowa(M-G Dom Kultury , boiska sportowe, remizy strażackie,)
- działalność organizacji, stowarzyszeń, Parafii, szkół
- aktywność społeczna, zrzeszanie się w grupy
- nowe miejsca pracy
- budowanie przepływu informacji
- wspólne działanie
- współpraca między instytucjami, organizacjami

B) czynniki utrudniające integrację:

- pasywna postawa
- roszczeniowa postawa
- niska świadomość społeczna
- migracja społeczeństwa
- brak przepływu informacji
- starzejąca się społeczność
- bierność społeczeństwa
- zróżnicowany poziom życia
- brak tradycji uczestnictwa w życiu społecznym

Korzyści, jakie odniosą mieszkańcy w wyniku integracji społecznej:

- Poprawa życia społecznego-stosunków społecznych
- Budowanie silnych więzi rodzinnych
- Prokreacja, wzrost liczby urodzeń
- Rozwiązywanie problemów społecznych
- Świadome uczestnictwo w życiu społecznym
- Wyższy poziom moralny, intelektualny
- Samorealizacja jednostki(szczęście, szczęśliwy obywatel)

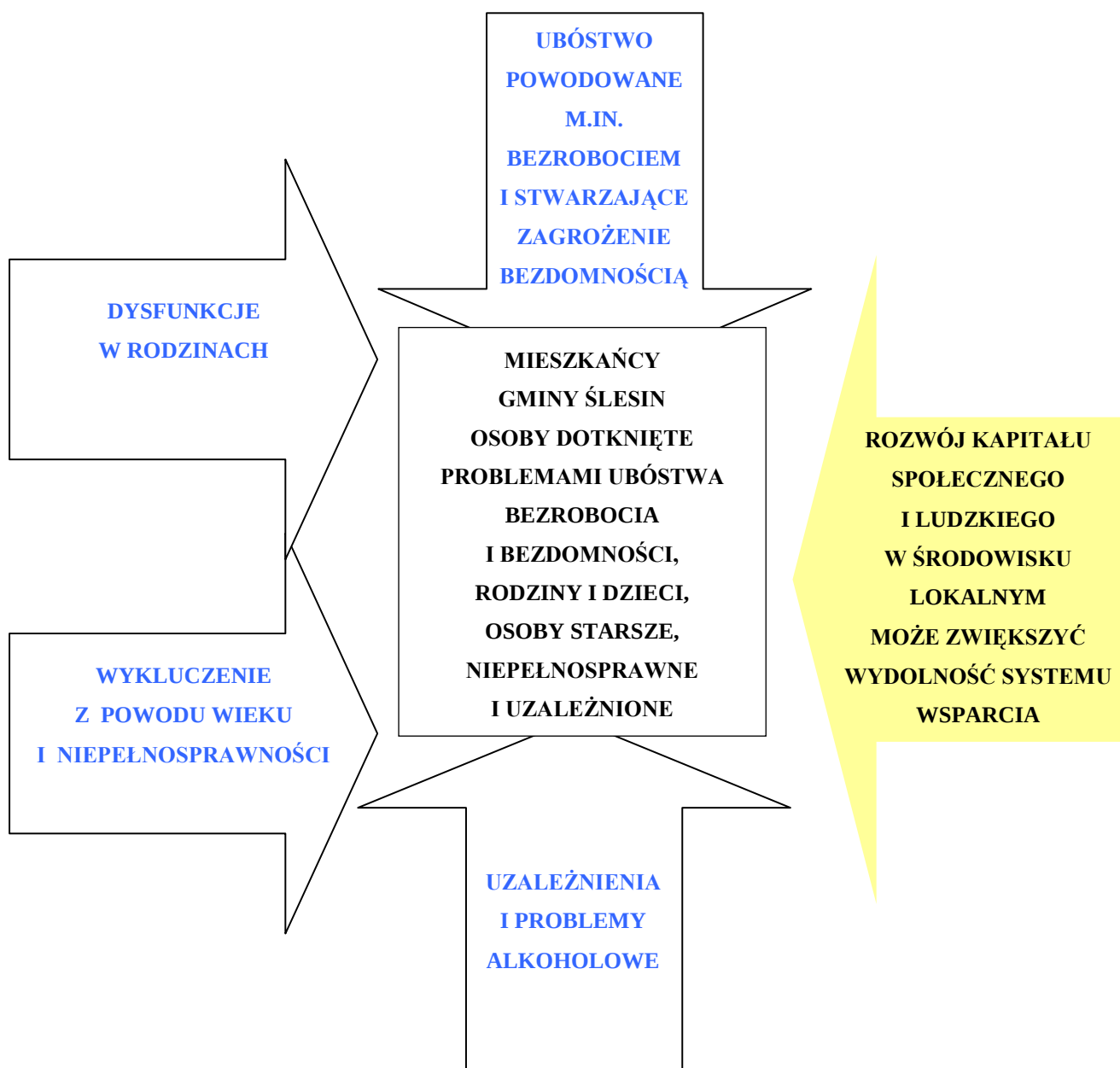
Sumując uzyskane informacje i nakładając wyniki diagnozy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu, możemy wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem troski samorządu lokalnego, a są one treścią części programowej niniejszego dokumentu.

Zespół przygotowujący dokument uznał, iż problemem, dla którego w pierwszej kolejności należy zaprogramować działania, jest ubóstwo powodowane bezrobociem i niskimi dochodami. Równie ważne jest przeciwdziałanie dysfunkcjom opiekuńczo-wychowawczym, które osłabiają rodziny, a tym samym nie pozwalają w pełni zaspokoić potrzeb rozwojowych dziecka. Odpowiedniego wsparcia należy także udzielić osobom starszym i niepełnosprawnym – grupom coraz liczniejszym w gminie, a tym samym szczególnie podatnym na marginalizację i wykluczenie społeczne. Istotnym zagadnieniem jest także niwelowanie problemu uzależnień, negatywnie wpływającego na kondycję lokalnej społeczności. W celu zwiększenia wydolności systemu wsparcia na terenie gminy, należy ponadto rozwijać kapitał społeczny i ludzki w środowisku lokalnym (w tym sektor pozarządowy), aby móc w skuteczny sposób realizować nowatorskie rozwiązania i występować o fundusze wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.

Tworząc politykę społeczną na poziomie lokalnym, zgodnie z zasadami pomocniczości i partycypacji społecznej, nie sposób nie dostrzec w dokumencie programowym powyższych kwestii i wskazać dla nich właściwych możliwości rozwoju.

Poniższy diagram przedstawia problemy społeczne miasta i gminy Ślesin, które należy rozwiązać w ramach lokalnej strategii.

**PROBLEMY SPOŁECZNE MIASTA I GMINY ŚLESIN, KTÓRE NALEŻY
ROZWIĄZAĆ W RAMACH LOKALNEJ STRATEGII**

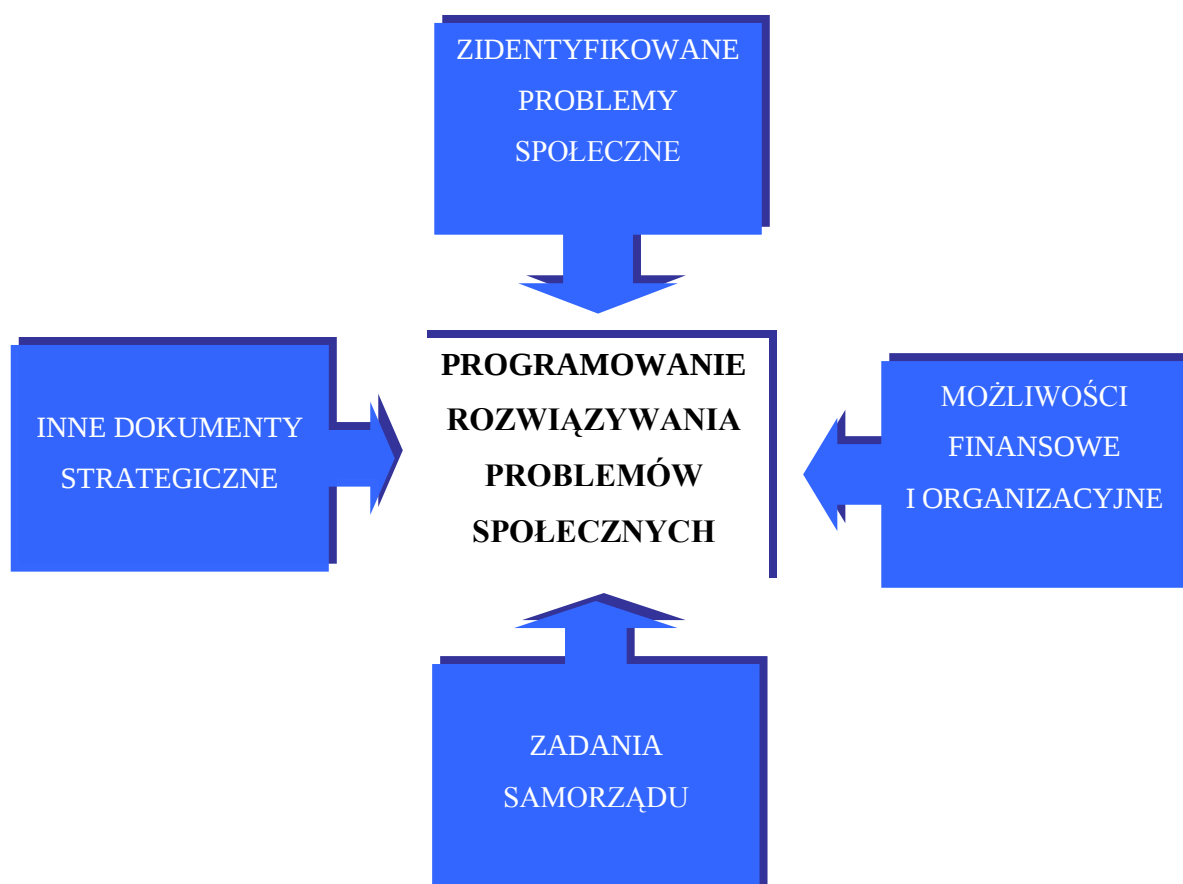
KWESTIE PIERWSZOPLANOWE – NAJWAŻNIEJSZE

KWESTIE POŚREDNIO WPŁYWAJĄCE NA ROZWIĄZYWANIE LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniższy diagram przedstawia związek zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych środowiska lokalnego. Oczywiście wpływ

poszczególnych czynników jest złożony i niejednorodny. Największe znaczenie przy projektowaniu działań mają możliwości kompetencyjne samorządu lokalnego oraz warunki finansowe, nieco mniejsze, choć także istotne, inne dokumenty strategiczne omówione w części wstępnej.

ZWIĄZEK ZIDENTYFIKOWANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH Z PROGRAMOWANIEM DZIAŁAŃ

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

3. Kierunki Rozwoju Społecznego miasta i gminy Ślesin

3.1. Wizja rozwoju społecznego miasta i gminy Ślesin

Uwzględniając fakt, że wizja uzasadnia sens działania w danej dziedzinie, określa kierunki i zakres zadań dla przedstawicieli lokalnej władzy i partnerów społecznych, a także w

sposób zwięzły deklaruje pożądaný stan ładu społecznego w zakresie polityki społecznej w perspektywie następnych kilku lub kilkunastu lat, przyjęto następującą zintegrowaną wizję Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Ślesin na lata 2010-2015.

Potrzeba społeczności lokalnej i kierunki rozwoju gminy Ślesin wytyczają strategiczne kierunki działania gminy w zakresie polityki społecznej w perspektywie następnych kilku lat. Realizowanie tych kierunków zbliży gminę do pożądanego stanu ładu społecznego w gminie, określonego w wizji niniejszej Strategii.

3.2.Cele rozwoju społecznego

3.2.1. Cele główne i cele szczegółowe

Dążąc do kształtowania demokratycznego ładu społecznego w gminie Ślesin wytyczono cele główne i cele szczegółowe oraz kierunki działań w ramach poszczególnych celów szczegółowych:

Cel główny 1: Redukcja zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego

Cel główny 2: Wspieranie rodzin będących w kryzysie ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży

Cel główny 3: Utrzymanie osób terminalnie chorych, starszych i niepełnosprawnych jak najdłużej w środowisku zamieszkania lub zapewnienie im opieki .

Cel główny 4: Budowa sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień

Cel główny 5: Rozwój kapitału społecznego w środowisku lokalnym

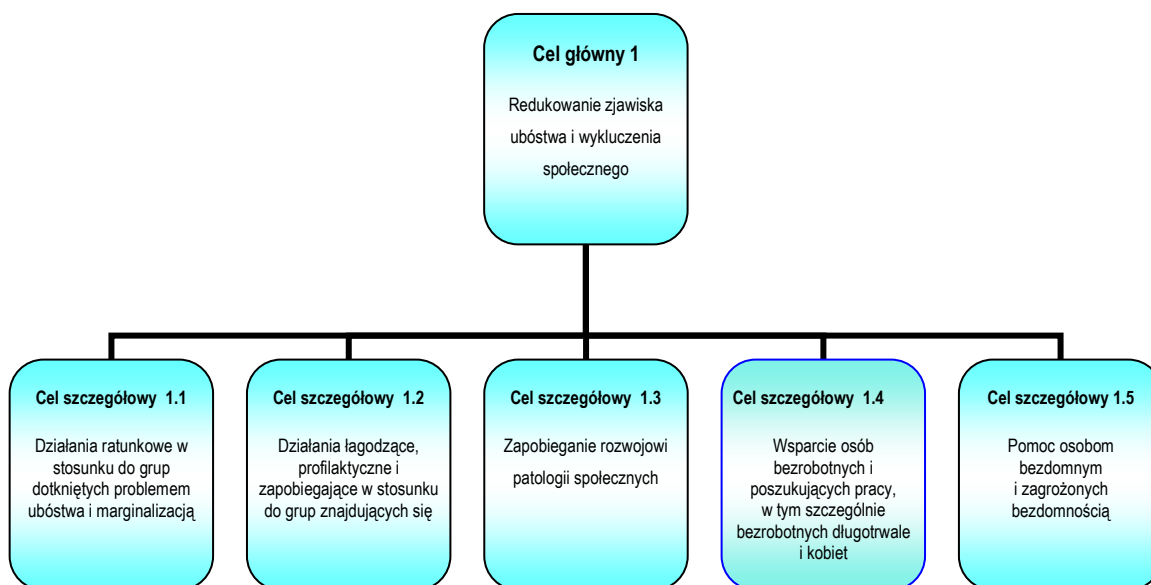
Cel główny 1.

Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego

Cele szczegółowe :

1. Działania ratunkowe w stosunku do grup dotkniętych problemem ubóstwa i marginalizacją.
2. Działania łagodzące, profilaktyczne i zapobiegające w stosunku do grup znajdujących się na pograniczu minimum socjalnego.
3. Zapobieganie rozwojowi patologii społecznych.
4. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym szczególnie bezrobotnych długotrwale i kobiet.

5. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.

Kierunki działań do celów szczegółowych 1.1- 1.5:

1. Zmniejszanie skutków ubóstwa i bezrobocia poprzez systematyczną pomoc finansową i rzeczową realizowaną przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Objęcie pracą socjalną osób marginalizowanych, w tym bezrobotnych, aby zachęcać je do systematycznego poszukiwania zatrudnienia. W szczególności należy dążyć do udzielenia im wszechstronnej pomocy w zakresie poradnictwa (m.in. psychologicznego) oraz zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy.
3. Rozwijanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia na terenie gminy, obejmującej m.in. upowszechnianie ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach i kursach umożliwiających zmianę kwalifikacji zawodowych, organizowanie stażów absolwenckich i przygotowania zawodowego oraz prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych.
4. Zapewnienie najuboższej ludności gminy jednego gorącego posiłku dziennie.
5. Systematyczne doszkalać pracowników socjalnych w zakresie wdrażania nowych instrumentów w pracy socjalnej – kontraktu socjalnego.
6. Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy m.in. poprzez opracowanie i wdrożenie systemu dogodnych ulg podatkowych z tytułu podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej.

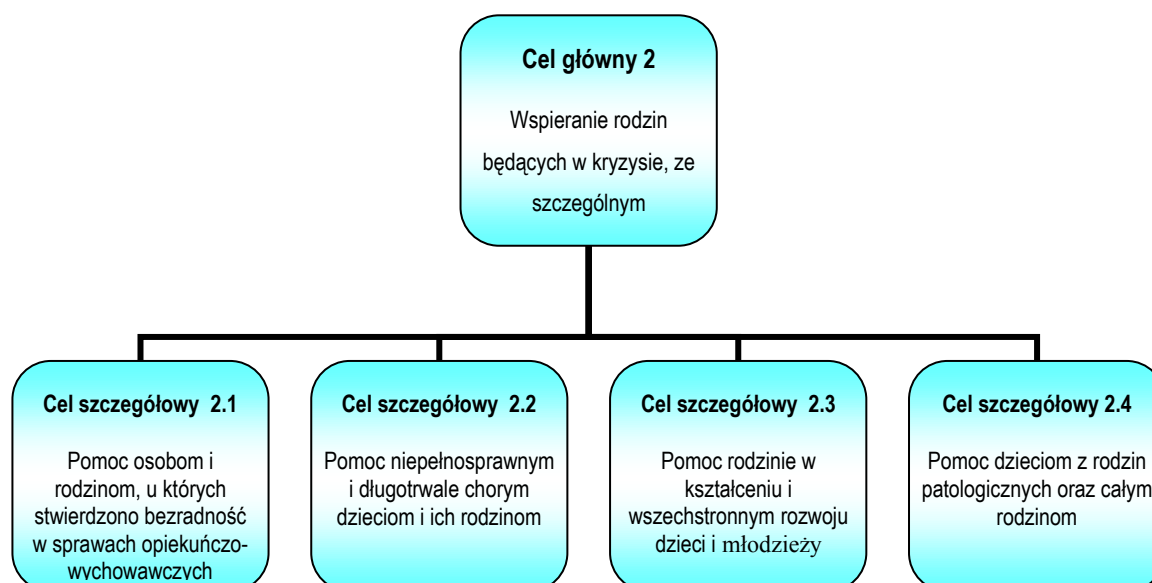
7. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze i na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.
8. Współudział w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy.
9. Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia, w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.
10. Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych m.in. poprzez: pracę socjalną, udzielanie pomocy finansowej w opłacie czynszu (dodatki mieszkaniowe, zasiłki celowe), rzeczowej i wsparcia psychologicznego, tworzenie mieszkań socjalnych, reintegrację społeczną i zawodową – organizowanie zatrudnienia socjalnego dla osób objętych programem wychodzenia z bezdomności.

Cel główny : 2

**Wspieranie rodzin będących w kryzysie,
ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży**

Cele szczegółowe:

1. Pomoc osobom i rodzinom, u których stwierdzono bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Pomoc niepełnosprawnym i długotrwale chorym dzieciom i ich rodzinom.
3. Pomoc rodzinie w kształceniu i wszechstronnym rozwoju dzieci i młodzieży.
4. Pomoc dzieciom z rodzin patologicznych oraz całym rodzinom.

Kierunki działań do celów operacyjnych 2.1-2.4:

1. Zintensyfikowanie i rozwój pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewygodnych wychowawczo.
2. Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej realizowana przez Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.
3. Zapewnienie rodzinom, dzieciom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do pomocy pedagogicznej, psychologicznej, prawnej i społecznej (współpraca z Ośrodkiem Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej).
4. Tworzenie i rozwijanie świetlic wiejskich, w tym środowiskowych, socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych, działających w poszczególnych miejscowościach, oferujących pomoc dzieciom z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez: dożywianie, właściwą opiekę pedagogiczną, pomoc w rozwiązywaniu trudności szkolnych, możliwość konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabywanie przez dzieci różnych umiejętności społecznych koniecznych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.
5. Systematyczna współpraca z istniejącymi w powiecie jednostkami zapewniającymi opiekę dla dzieci.
6. Systematyczna współpraca z wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie gminy, w szczególności sądem rodzinnym oraz kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży.
7. Współuczestnictwo w kampaniach medialnych i informacyjnych organizowanych przez inne podmioty pomocy społecznej (PCPR, ROPS, inne).
8. Systematyczne współdziałanie M-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.
9. Tworzenie mieszkań chronionych przeznaczonych w szczególności dla rodzin w kryzysie, zagrożonych zjawiskami patologicznymi.
10. Kontynuowanie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją.
11. Organizowanie dla rodziców i ich dzieci różnych form edukacji (między innymi – szkolenia, warsztaty, pokazy, kursy).
12. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez zwiększenie liczby i wachlarza zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (zajęcia muzyczne, plastyczne, kluby i koła zainteresowań, turnieje sportowe, spartakiady, festyny rodzinne, wycieczki), rozszerzenie oferty działających na terenie gminy: mini przedszkoli, świetlic i klubów sportowych, zwiększenie dostępu do

Internetu (tworzenie kawiarenek internetowych) oraz rozbudowę zaplecza wypoczynkowego.

13. Rozpowszechnianie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży.

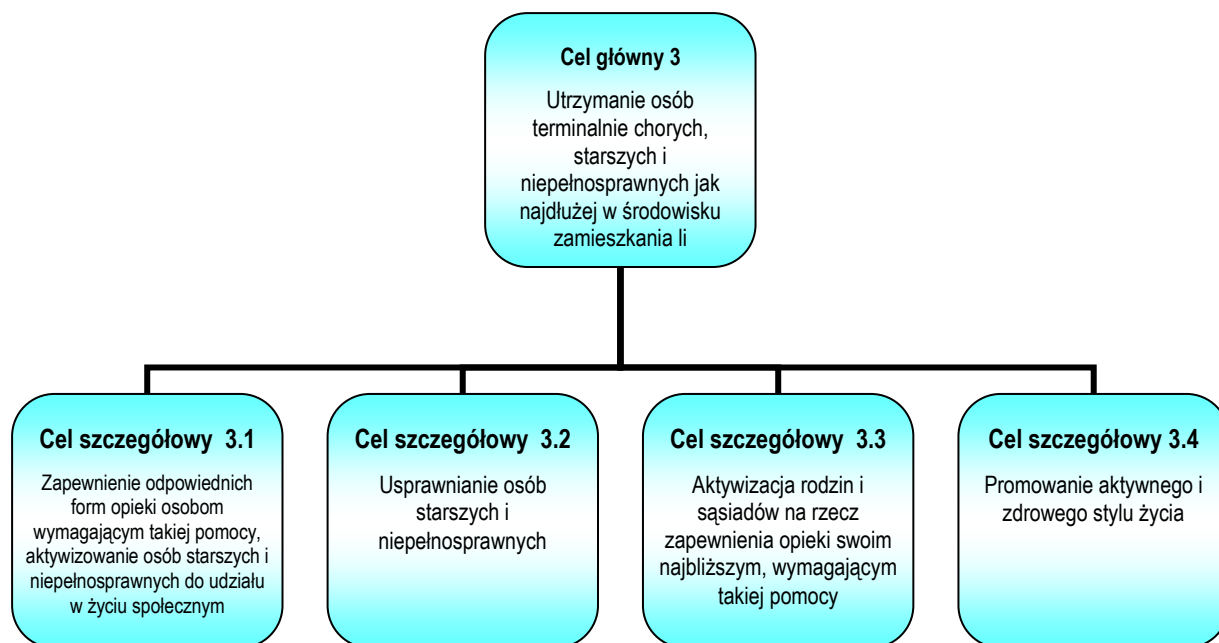
14. Prowadzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Cel główny 3.

Utrzymanie osób terminalnie chorych, starszych i niepełnosprawnych jak najdłużej w środowisku zamieszkania i zapewnienie im opieki

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym takiej pomocy, aktywizowanie osób starszych i niepełnosprawnych do udziału w życiu społecznym.
2. Usprawnianie osób starszych i niepełnosprawnych.
3. Aktywizacja rodzin i sąsiadów na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym, wymagającym takiej pomocy.
4. Promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.

Kierunki działań do celów operacyjnych 3.1-3.4:

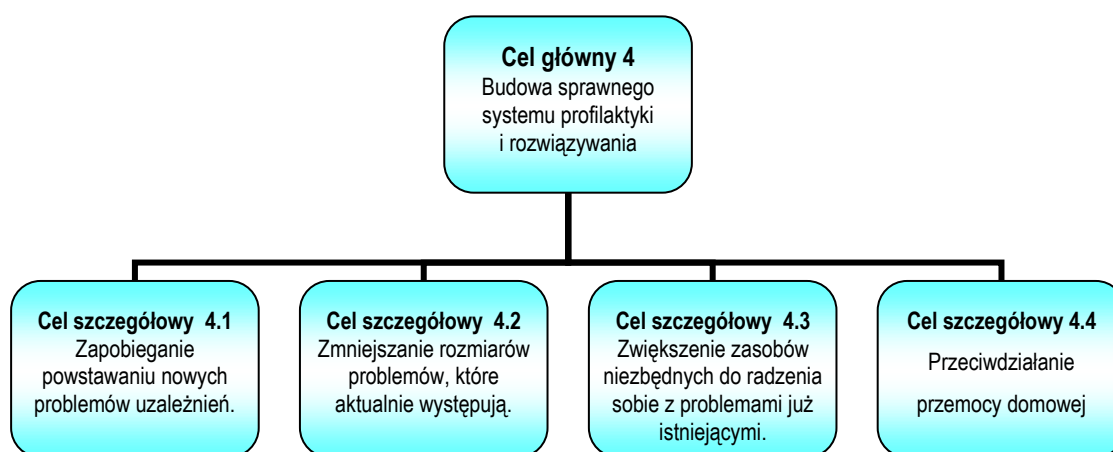
1. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych wymagających opieki w środowisku zamieszkania.
2. Praca socjalna. Podejmowanie przez pracowników socjalnych działań mających głównie na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, inicjowanie kontaktów rodzinnych oraz podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobą wymagającą takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, promowanie zdrowego stylu życia, uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, propagowanie pomocy sąsiedzkiej, rozpowszechnienie idei wolontariatu (objęcie opieką osób jej potrzebujących), prowadzenie współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w celu umożliwienia osobom starszym i niepełnosprawnym skorzystania z przysługujących im uprawnień, np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.
3. Rozwijanie usług rehabilitacyjnych, opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną zalecaną przez lekarza, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem, oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, w tym organizowanie cyklicznych spotkań integracyjnych, zaspokajanie potrzeb kulturalno-społecznych i rekreacyjnych.
5. Podjęcie działań w kierunku utworzenia na terenie gminy punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób niepełnosprawnych.
6. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie:
 - likwidacji barier architektonicznych, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej,
 - aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.
7. Wsparcie osób zaburzonych i chorych psychicznie w samodzielnym funkcjonowaniu na terenie gminy, w szczególności poprzez opiekę medyczną, poradnictwo socjalne i pomoc materialną.
8. W przypadku wyczerpania wszystkich możliwości zapewnienia opieki w środowisku, umieszczenie osób wymagających całodobowej opieki w zakładach opiekuńczo-leczniczych, domach pomocy społecznej lub środowiskowych domach samopomocy.

Cel główny 4.

Budowa sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień.
2. Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi.
4. Przeciwdziałanie przemocy domowej

Kierunki działań do celów operacyjnych 4.1-4.4:

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami.
3. Zintensyfikowanie stosownych form profilaktyki alkoholowej i narkotykowej kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu.
5. Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży) odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek m.in. poprzez organizowanie spotkań informacyjno-poradniczych, warsztatów, pogadanek dla dzieci i młodzieży oraz prelekcji dla rodziców.
6. Prowadzenie edukacji eliminującej czynniki zagrażające prawidłowemu funkcjonowaniu społecznemu i psychologicznemu – promowanie zdrowego stylu życia, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

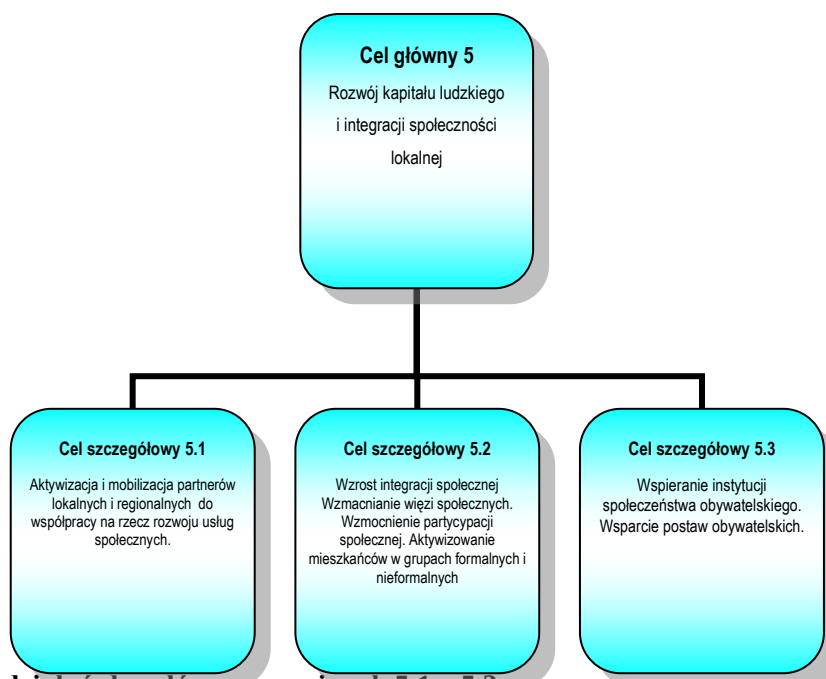
7. Zwiększenie skuteczności i dostępności leczenia i terapii osobom uzależnionym i współuzależnionym w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów uzależnień oraz wzmacnianie efektów leczenia – wydłużenie czasu trwania spotkań organizowanych w funkcjonującym na terenie gminy Punkcie Konsultacyjnym.
8. Realizacja gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.
9. Przeciwdziałanie przemocy domowej – opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel główny 5.

Rozwój kapitału ludzkiego i integracji społecznej

Cele szczegółowe:

1. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych i regionalnych do współpracy na rzecz rozwoju usług społecznych. Budowanie partnerstwa trójsektorowego publiczno-społeczno-prywatnego w zakresie rozwoju usług na rzecz wspierania potrzebujących.
2. Wzrost integracji społecznej. Wzmacnianie więzi społecznych. Wzmocnienie partycypacji społecznej. Aktywizowanie mieszkańców w grupach formalnych i nieformalnych.
3. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Wsparcie postaw obywatelskich

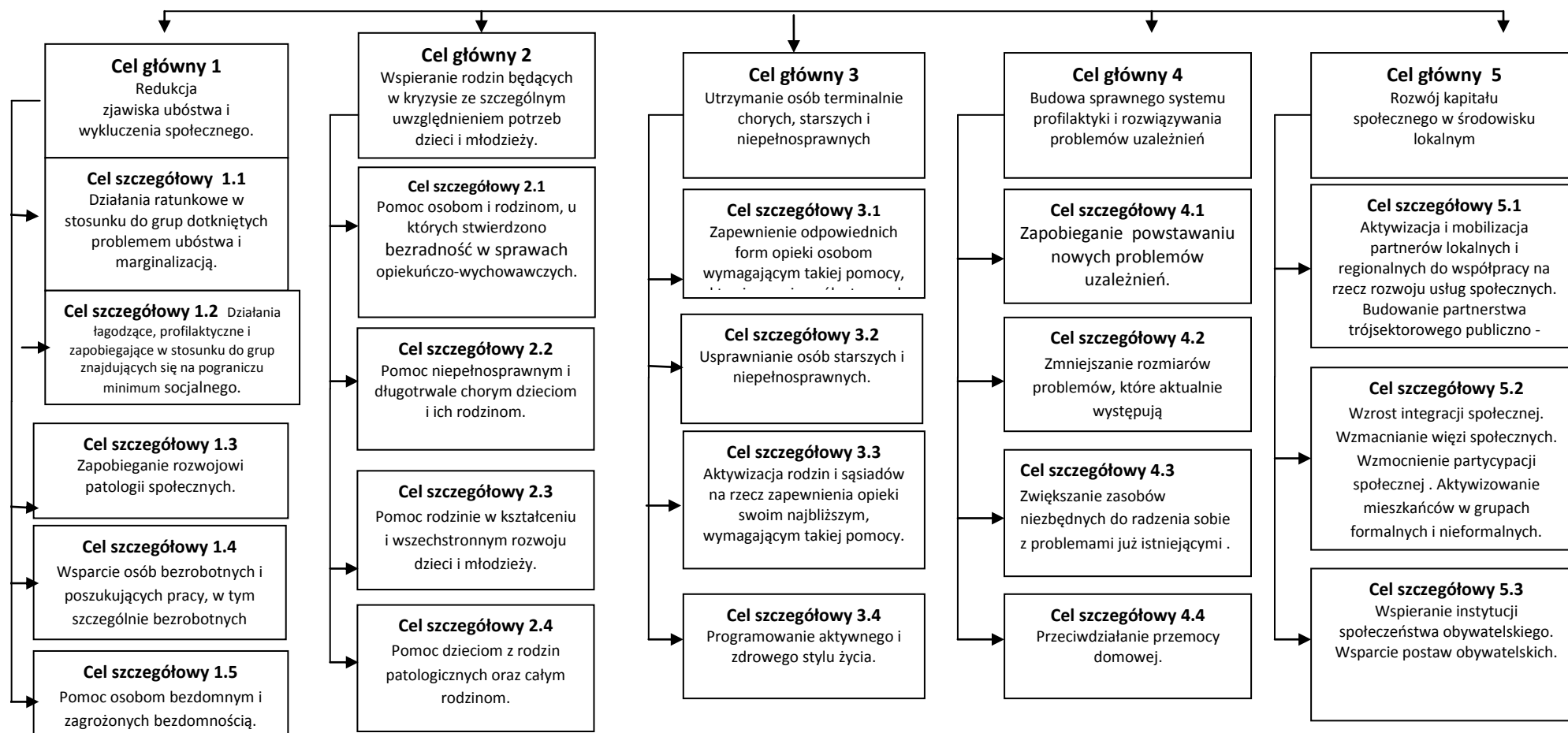
Kierunki działań do celów operacyjnych 5.1 – 5.3:

1. Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych.

2. Systematyczne wzmacnianie kadr Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez doksztalcanie i utrzymanie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych.
3. Doskonalenie systemu informacyjnego o możliwościach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańcom gminy, m.in. poprzez Internet, prasę lokalną, zamieszczanie ogłoszeń na tablicach informacyjnych, rozpowszechnianie broszur i ulotek, rozlepianie plakatów, organizowanie spotkań, w sprzyjających okolicznościach – podjęcie działań w kierunku utworzenia na terenie gminy punktu informacyjnego.
4. Analiza ofert organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie powiatu i województwa; rozszerzanie współpracy z organizacjami już funkcjonującymi na terenie gminy.
5. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi o działalności ponadlokalnej i ogólnopolskiej poprzez zaprezentowanie im walorów i możliwości samorealizacji na terenie gminy.
6. Rozwijanie ruchu pozarządowego na terenie gminy poprzez uczestnictwo w szkoleniach dla liderów.
7. Propagowanie idei samopomocy i obywatelskiego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
8. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.
9. Zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych już funkcjonujących na terenie gminy poprzez systematyczny przepływ informacji o podejmowanych inicjatywach, regularne spotkania oraz wymianę doświadczeń.
10. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwanie wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

3.3. Hierarchia (struktura) celów rozwoju społecznego

Gmina Ślesin wykorzystując możliwości prawne oraz lokalny potencjał społeczny dąży do poprawy standardu życia swoich mieszkańców oraz eliminuje negatywne zjawiska poprzez budowę szeroko zakrojonego systemu wsparcia

4. Wdrażanie i zarządzanie realizacją Strategii

4.1. Procedura wdrażania Strategii

Etap I. W pierwszej kolejności niniejszą Strategię należy przyjąć do realizacji w drodze Uchwały Rady Miejskiej Gminy Ślesin.

Etap II. Aktualne społeczne programy gminne winny być przyjęte razem ze Strategią jako załączniki do niniejszej Strategii i stają się Programami Operacyjnymi Strategii.

Etap III. Powołanie Zarządzeniem Burmistrza:

- Koordynatora Zarządzania Realizacją Strategii;
- Zespołu ds. Wdrażania Strategii – który opracowuje ramowy roczny harmonogram wdrażania strategii wg załącznika nr 6 do strategii, metody monitorowania, ewaluacji wg wskaźników określonych w załączniku nr 7 do strategii i sprawozdawczości.
- Zespołów Programowych i Projektowych do opracowania Programów Operacyjnych i projektów realizacyjnych na najbliższy okres 12 miesięcy.

Etap IV. Powołane Zespoły opracowują w partnerstwie międzysektorowym poszczególne Programy Operacyjne realizujące określone cele główne i szczegółowe Strategii i winne być przyjęte za każdym razem Uchwałą Rady. Programy Operacyjne stają się załącznikami niniejszej Strategii, integralną jej częścią. Przykłady takich programów: Gminny Program Profilaktyk i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomani na rok 2010 i co rok na następny rok budżetowy;

Etap V. Praca Zespołów Programowych/Projektowych nad Programami Operacyjnymi i projektami realizacyjnymi Strategię, aplikowanie o środki na ich dofinansowanie z różnych źródeł; realizacja partnerskich projektów, monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość zrealizowanych projektów w ramach Strategii.

Etap VI. Promocja Strategii wśród mieszkańców gminy, w tym osób: kluczowych kształtujących w gminie politykę społeczną, przedstawicielom różnych podmiotów działających w sferze polityki społecznej i organizacji pozarządowych, grupom nieformalnym i innym oraz pozyskiwanie usługodawców i partnerów społecznych do jej realizacji.

Etap VII. Zaktualizowanie Planu Działania Miasta i Gminy Ślesin wskazującego na najbliższy rok budżetowy priorytetowe zadania wynikające ze Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ślesin na lata 2010-2015.

Ten etap powtarzany jest rokrocznie - Gmina planuje w oparciu o Strategię działania do realizacji na najbliższy rok budżetowy najlepiej w okresie planowania budżetu gminy (wrzesień-październik).

Etap VIII. Opracowanie procedur konkursowych na projekty realizacyjne oraz kontraktowania usług społecznych.

Etap IX. Zlecanie zadań do realizacji różnym podmiotom i partnerom społecznym, głównie w trybie konkursowym; Budowanie partnerstwa z uwzględnieniem sektora społecznego i prywatnego w celu aplikowania o środki z różnych funduszy zewnętrznych oraz wspólnego rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Miasta i Gminy Ślesin

4.2. Zarządzanie realizacją Strategii

Proces wdrożenia Strategii oparty jest na zasadach: jawności życia publicznego, odpowiedzialności personalnej za wykonanie zadań oraz wieloletniego planowania. Strategia będzie wdrażana przez wyznaczone do tego podmioty.

Wdrażanie elementów Strategii jest procesem ciągłym. Obejmuje przyjęcie wszystkich założonych celów. Kolejny etap prac to weryfikacja istniejących problemów społecznych i dostosowanie do nich odpowiednich celów i działań. Równolegle zostanie wdrożony mechanizm pomiaru i oceny postępów we wdrażaniu Strategii (wykaz wskaźników pomiaru wdrażania strategii umieszczono w załączniku nr 7 do strategii). Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma związek ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Ślesin na lata 2000– 2010, gdzie cele operacyjne wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy są powiązane z realizacją celów w obecnej Strategii. Zakłada się ponadto możliwość dokonywania modyfikacji harmonogramu i oceny jego realizacji co roku przez Zespół ds. Wdrażania Strategii. Jego efektywna realizacja będzie w dużej mierze zależna od terminów i wielkości środków z funduszy strukturalnych przyznanych przez Unię Europejską.

Odpowiedzialność za koordynację realizacji strategii

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r.(Dz. U. Nr 175, poz.1362.) art. 110 pkt 4 podmiotem odpowiedzialnym za sferę działań zawartych w strategii jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, stąd osobą odpowiedzialną za koordynację realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ślesinie. Należy podkreślić, że wdrażanie odbywać się będzie przy aktywnym udziale podmiotów samorządowych, pozarządowych, ale przede wszystkim samej społeczności, która najlepiej wie jakie są jej potrzeby i jak je najlepiej zaspokoić.

4.3. Źródła finansowania Strategii

Wdrożenie założeń strategicznych wymaga nakładu środków finansowych, które pochodzić będą z różnych źródeł:

- środki finansowe samorządów gminnych, powiatowych, przy wsparciu budżetu państwa, samorządu wojewódzkiego;
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- środki z Funduszu Pracy;
- Narodowego Funduszu Zdrowia;
- środki z Państwowego Funduszu Kombatantów;
- własne środki finansowe organizacji pozarządowych, fundacji, stowarzyszeń, związków wyznaniowych, Kościołów, osób prywatnych;
- środki organizacji międzynarodowych uruchamianych w ramach międzynarodowych programów celowych;
- środki pochodzące z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego i innych funduszy;

Chcąc zwiększać pulę środków na realizację działań Strategii należy sukcesywnie i efektywnie aplikować po środki z zewnętrznych źródeł, lecz niewątpliwie potrzebny jest zespół ludzi wykwalifikowanych w zakresie pozyskiwania funduszy, którzy będą się tym zajmować nie z przypadku i zawsze wniosek aplikacyjny będzie pisany przy współudziale partnerów społecznych.

4.4. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych. Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

- **Zespół wdrażający strategię.**

Zespół powinien zostać powołany przez burmistrza odrębnym zarządzeniem.

Roczna ocena wdrażania strategii.

Zespół wdrażający strategię winien się zbierać przynajmniej raz w roku i ocenić poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Zespół swoją ocenę powinien przekazać burmistrzowi i radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań, np. programów celowych.

Strategia będzie podlegała ewaluacji na przestrzeni kolejnych sześciu i więcej lat, nie rzadziej jednak niż raz na dwa lata.

Ewaluacja powinna:

- sprzyjać rozwojowi instytucji pomocy społecznej i projektów, które są w niej realizowane;
- przyczyniać się do wzrostu skuteczności działań i odpowiedzialności osób, które te działania realizują;
- pomóc odpowiedzieć na pytanie: czy kierunki działań Strategii są właściwe i wystarczające;
- przyczyniać się do promocji gminy i powiatu.

Ocenie podlegać będą przede wszystkim:

- stopień realizacji poszczególnych celów głównych i operacyjnych Strategii,
- badane wskaźniki,
- projekty realizacyjne i skuteczność działań podejmowanych w ramach projektów,
- zaangażowanie realizatorów zadań w projektach oraz ich współpracowników.

Poziom i rodzaje wskaźników monitorowania Strategii szczegółowo przedstawia załącznik nr 2 do Strategii (badane w rocznym okresie rozliczeniowym oraz narastająco od momentu przyjęcia do końca 2015 roku).

4.5. Sprawozdawczość, aktualizacja i promocja Strategii

4.5.1. Sprawozdawczość Strategii

Sprawozdawczość sporządzana będzie przez Zespół ds. Wdrażania Strategii powołany do prowadzenia monitoringu, ewaluacji, sprawozdawczości i aktualizacji Strategii.

Sprawozdanie z realizacji Strategii sporządzane będzie raz na rok w terminie do końca marca następnego roku kalendarzowego i przedkładane Burmistrzowi oraz Radzie Miejskiej Gminy Ślesin. Sprawozdania z realizacji poszczególnych projektów /programów sporządzane będą przez każdego głównego realizatora-lidera projektu i przedkładane Zespołowi ds. Wdrażania Strategii oraz w M- Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ślesinie.

4.5.2. Procedura aktualizacji Strategii

Sposób dokonywania zmian (aktualizacji) strategii

Strategia jest dokumentem otwartym, jej założenia mogą być modyfikowane pod wpływem zmieniających się warunków rzeczywistości. Aktualizacja Strategii odbywać się będzie nie rzadziej niż raz na dwa lata po przeprowadzeniu jej ewaluacji i konsultacji społecznych w zakresie identyfikowania problemów i potrzeb społecznych. Wszelkie zmiany do Strategii zatwierdzane są Uchwałą Rady Miejskiej Gminy Ślesin. Szczegółowy proces aktualizacji Strategii opracowany zostanie przez Zespół ds. Wdrażania Strategii powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Ślesin.

Zmiany rejestrowane będą w formularzu, stanowiącym załącznik 3.

4.5.3. Promocja Strategii

Zadaniem działań informacyjnych i promocyjnych jest:

- zapewnienie bieżącego informowania lokalnej społeczności o kierunkach i zakresie zadań w zakresie polityki społecznej w perspektywie następnych kilku lub kilkunastu lat prowadzonych przez lokalną władzę,
- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach ubiegania się o wsparcie ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów służących realizacji Strategii dla wszystkich grup docelowych z terenu gminy Ślesin,
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie gminy,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ślesin na lata 2010-2015* w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,

Sposoby informowania oraz promowania Strategii:

- konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje, festyny, pikniki i inne imprezy kulturalne – propagujące informacje m.in. o możliwościach wykorzystania środków unijnych, o rezultatach wsparcia UE oraz upowszechniające wiedzę na ten temat,

- informowanie o projektach i ich promocja przez beneficjentów – dbanie o przekazywanie odpowiedniej wiedzy beneficjentom z terenu gminy Ślesin – odpowiedzialnych za spełnienie wymogów w tym zakresie,
- wykorzystanie nowoczesnych źródeł przekazu i nowoczesnych technologii, m.in. takich jak: strona WWW, Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ślesin na lata 2010-2015*
- publikacje, broszury informacyjne, plakaty, reklamy, ulotki
- współpraca z mediami – publikacje prasowe, artykuły, relacje, reklamy czy ogłoszenia to kluczowe źródła przekazu wszelkich informacji o realizacji Strategii.

4.6. Powiązanie Strategii z innymi dokumentami strategicznymi

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ślesin na lata 2010--2015 posiada ścisłą korelację z kluczowymi dokumentami planistycznymi na szczeblu:

- **lokalnym:** Strategią Rozwoju Gminy, Strategią Promocji i Rozwoju Powiatu Konińskiego
- **regionalnym:** z Strategią Integracji i Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 oraz Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym 2007-2013;
- **krajowym z:** Narodową Strategią Spójności 2007-2013, Krajową Strategią Polityki Społecznej na lata 2007-2013, Narodowym Planem Działań na Rzecz Dzieci (2004 – 2012), Europejską Agendą Społeczną; Europejskim Modelem Społecznym; Europejską Polityką Zatrudnienia;

Strategia koreluje także z wieloma programami międzynarodowymi i krajowymi jak z:

- Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki;
- Programem Wspierania Jednostek Samorządu Terytorialnego w Budowaniu Lokalnych Systemów Opieki nad Dzieckiem i Rodziną;
- Programem „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznego”;
- Programem „Wspieranie Rozwoju Spółdzielczości Socjalnej”;
- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Programem „Oparcie Społeczne dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi”;
- Programem Wieloletnim „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania”;
- Krajowym Programem Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży (2003 – 2008).

Spis tabel

1. Tabela nr 1 Liczba podmiotów zarejestrowanych i wyrejestrowanych w latach 2008 – 2009.....	16
2. Tabela nr 2 Stowarzyszenia lokalne i ich charakterystyka	21
3. Tabela nr 3 Typy rodzin korzystających z pomocy	27
4. Tabela nr 4 Typy realizowanych świadczeń w latach 2005-2008.....	30
5. Tabela nr 5 Zaliczki alimentacyjne wypłacone w 2007-2008.....	35
6. Tabela nr 6 Dodatki mieszkaniowe wypłacone w latach 2007 – 2008	39
7. Tabela nr 7 Mieszkania zamieszkałe ogółem	39
8. Tabela nr 8 Liczba uczniów w placówkach oświatowych na terenie Gminy Ślesin w latach 2006 – 2009	40
9. Tabela nr 9 Liczba dzieci klas O i przedszkola	41
10. Tabela nr10 Liczba zatrudnionych nauczycieli w Gminie Ślesin w roku 2008 ..	42
11. Tabela nr 11 Dane dotyczące problemów opieki nad dziećmi.....	44
12. Tabela nr 12 Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych	56

Załączniki

Załącznik nr 1. Wzór harmonogramu wdrażania Strategii

Załącznik nr 2 . Poziom wskaźników monitorowania Strategii

Załącznik nr 3. Formularz rejestrowania aktualizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ślesin na lata 2009-2015

Załącznik nr 1 Wzór

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ślesin na lata 2010 – 2015

Harmonogram wdrażania Strategii

Cel główny nr 1.....

Działania	Instytucja odpowiedzialna	Realizatorzy	Źródła finansowania	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wskaźnik

Cel główny nr 2 itd.

Działania	Instytucja odpowiedzialn	Realizatorzy	Źródła finansowania	2010	2011	2012	2013	2014	2015	wskaźnik

Załącznik nr 2. Poziom wskaźników monitorowania Strategii

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika w latach (stan na 31.12)							
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	UWAGI
1.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.								
	Wysokość środków przeznaczonych na w/w pomoc (bez względu na źródło)								
	Wysokość środków przeznaczonych z budżetu gminy na pomoc społeczną przeznaczonych z budżetu gminy na pomoc społeczną (zł)								
2.	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych (z wszystkich form).								
	Wysokość środków przeznaczonych na w/w pomoc								
3.	Liczba rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych.								
	Wysokość środków przeznaczonych na w/w pomoc								
4.	Liczba osób bezdomnych								
5.	Liczba osób skierowanych do DPS								
6.	Liczba osób niepełnosprawnych.								
7.	Liczba obiektów przystosowanych w gminie dla osób niepełnosprawnych.								
8.	Liczba nowych (w stosunku do poprzedniego roku) zrealizowanych usług społecznych.								

9.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (% ludności)								
10.	Liczba udzielonych porad/konsultacji specjalistycznych								
	Liczba osób korzystających z porad specjalistycznych.								
	Liczba specjalistów w poszczególnych dziedzinach.								
	Liczba punktów poradnictwa specjalistycznego typy porad specjalistycznych (np.: pedagogiczne, psychologiczne, prawne, zawodowe, socjalne i inne).								
	Liczba Niebieskich Kart								
11.	Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu uzależnień								
	Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w spr. leczenia odwykowego.								
12.	Liczba rodzin przypadająca na jednego pracownika socjalnego;								
13.	Liczba zrealizowanych projektów profilaktycznych w gminie								
	Wysokość środków przeznaczonych z budżetu gminy na programy profilaktyczne (zł)								

14.	Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego oraz liczba dzieci korzystających z ich usług;								
15.	Liczba dobrze zorganizowanych świetlic, klubów i innych lokalnych środowiskowych miejsc spotkań								
	% wszystkich świetlic								
16.	Liczba wyremontowanych świetlic								
	% wszystkich świetlic								
	wartość inwestycji								
	Wartość inwestycji								
17.	Zrealizowane projekty (liczba) samodzielnie przez lidera projektu								
18.	Zrealizowane projekty (liczba) w partnerstwie								
19.	Osoby objęte w/w projektami								
20.	Liczba złożonych projektów do dofinansowania zewnętrznego.								
	Liczba projektów dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych								
21.	Liczba imprez integracyjnych w gminie np.: festynów, pikników, turniej itp.)								
	Liczba ich uczestników (szacunkowa)								
22.	Liczba imprez sportowych								
	Liczba uczestników (szacunkowa)								

23.	Liczba zawartych porozumień/umów dot. współpracy								
24.	Liczba organizacji pozarządowych w gminie								
25.	Liczba grup nieformalnych								
26.	Liczba zleconych zadań partnerom prywatnym								
27.	Liczba zorganizowanych form wypoczynku w okresie wakacji i ferii								
	Liczba uczestników w/w form.								
28.	Liczba bezrobotnych w gminie.								
29.	Liczba zawartych kontraktów socjalnych z bezrobotnymi								
30.	Liczba opiekunek.								
	Liczba podopiecznych.								
	Liczba osób udzielających pomoc sąsiedzką.								
31.	Liczba kół zainteresowań								
	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach								
32.	Liczba osób, które podniosły kwalifikacje								
33.	Liczba wyspecjalizowanych pracowników socjalnych w określonej dziedzinie pomocowej.								
34.	Liczba szkoleń, kursów								
	Liczba ich uczestników								

35.	Liczba zmodernizowanych placówek								
	Wartość inwestycji [zł]								
36.	Liczba rodzajów wydawnictw								
	Nakład folderów, ulotek (sztuk)								
37.	Liczba zadań zleconych przez gminę partnerom społecznym i prywatnym								
38.	Liczba udzielonych przez gminę dotacji dla org. pozarządowych.								
	Wysokość dotacji dla NGOs								
39.	Liczba zmodernizowanych boisk								
40.	Liczba zorganizowanych placów zabaw								
41.	Liczba przedszkoli								
	Liczba miejsc w przedszkolach								
42.	Liczba dzieci korzystających z dożywiania.								
	% wszystkich dzieci w szkołach								
43.	Liczba mieszkań socjalnych								
44.	Liczba przestępstw popełnionych przez małoletnich								

45.	Liczba podmiotów ekonomii społecznej jak np.: klubów Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej; Centrum aktywizacji zawodowej								
	oraz ilość osób korzystających z ich usług;								
46.	Liczba utworzonych grup wsparcia , grup samopomocowych								
	oraz liczba osób z nich korzystająca;								
47.	Liczba godzin terapii indywidualnych i grupowych								
	oraz liczba osób z nich korzystająca;								
48.	Liczba osób niepełnosprawnych zaktywizowanych zawodowo								
	oraz społecznie								
49.	Liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych								
50.	Liczba dzieci z terenu gminy umieszczona w rodzinach zastępczych								
51.	Liczba dzieci z terenu gminy umieszczona w rodzinnych domach dziecka								
52.	Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji								
	Oraz liczba dzieci adoptowanych								
53.	Liczba podmiotów gospodarki społecznej na terenie gminy;								

Załącznik nr 3

Formularz rejestrowania aktualizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ślesin na lata 2010-2015

Aktualizacja Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ślesin na lata 2010-2015				
L.p.	Data uchwalenia zmiany	Nr Uchwały	Strona, na której dokonano zmiany	Rodzaj zmiany